



TEOSOFISEN SEURAN
SUOMALAISEN OSASTON
ENSIMÄINEN VUOSIKOKOUS

MAALISKUUN 14—16 P: NÄ 1908

PÖYTÄKIRJA Y. M.



HELSINGISSÄ 1908

Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston ensimäinen vuosikokous.

1). Virallinen vuosikokous.

a) *Maaliskuun 15 p:nä k:lo 9—12 a. p.*

Kutsumuksen mukaisesti kokoontuivat Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston jäsenet sunnuntaiamuna 15 p. maalisk. k:lo 9 Mikonk. 11 teosofiseen huoneustoon, joka tilaisuutta varten oli juhla-asussa. Ylisihteeri avasi kokouksen, lausuen sekä suomen että ruotsin kielellä osanottajat tervetulleiksi tähän ensimmäiseen suomalaiseen vuosijuhlaan. Hän huomautti, kuinka T. S. on koulu, joka meille antaa monenlaisia tilaisuuksia kehittää itseämme totiseen veljesrakkauteen ja uhrautuvaisuuteen. Teosofinen liike on Suurten Mestarien yritys kasvattaa oppilaita uuden maailmankatsomuksen, uuden uskon ja elämänymmärryksen kannattajiksi. Mutta siltä, joka tahtoo olla mukana suuressa työssä ihmiskunnan puolesta, vaaditaan kaiken personallisen, kaiken itsekkään uhraamista. Puhuja toivoi, että Mestarien henki voisi olla kaikkien sydämessä elävänä ja antaisi kokoukselle siunausta ja menestystä.

Tämän jälkeen toimitettiin nimihuuto, josta ilmeni, että kokoukseen oli saapunut jäseniä:

Kalevala-yhdistyksestä 62,
Sörnäisten Atrasta 7,
Oulunkylän Kalervosta 7,
Vägen'ista 14,
Viipurin Sammosta 2,
Kotkan Väinölästä 2,
Turun Aurasta 2,
ja irtojäseniä 16,
eli siis yhteensä T. S:n jäseniä 112,

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti A. Aaltonen ja lausuntoja tarvittaessa tulkitsemaan toisesta kielestä toiseen neiti I. Grönberg.

Sihteeriksi ehdotettiin allekirjottanutta. A. Backmanin kysymykseen, olisiko kellään muistuttamista siihen, että sihteeri ei vielä ollut Seuran jäsen, vastasi kokous kieltävästi ja vaali hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin neiti A. Eriksson ja herra Antti Rytö.

Ylisihteeri luki sitten Orivedeltä saapuneen sähkösanoman:

„Teosofisen Seuran vuosikokoukselle, Mikonk. 11. Onnittelen totuuden voitoksi. Emmi Rautavaara.“

Myöhemmin saapui kokoukselle vielä seuraavat sähkösanomat:

Iisalmelta: „Siunausta Seuran toiminnalle toivoo yhdistys „Valoa kohti“.

Otalammelta: „Työnne totuuden eteen on kantava hedelmiä. Tervehdykset. Sairas siskonne Tilta Salokari“.

Nokian paikallisyhdistyksestä saapui kirjeessä tervehdys. Koskei kukaan ruotsinkielisistä läsnäolijoista toisin halunnut, luettiin vuosikertomus ainoastaan suomenkielellä ajan voittamiseksi. Selonteot paikallisyhdistysten toiminnasta jätettiin kuitenkin lukematta.

Luettiin sitten julki tilikertomus ja tilintarkastajien lausunto. Kokous myönsi keskustelutta asianomaisille täyden tilinvapauden.

Öttaessaan käsille tulevan vuoden kulunkiarvion lausui ylisihteeri:

„Kaiken väärinkäsityksen välttämiseksi tahdon huomauttaa, että vaikkei tilikertomuksessa ole sitä nimenomaan sanottu, Teosofisen Seuran varoista ei ole mennyt yhtään penniä yksityisille palkkoina, vaan hallinnon jäsenten kaikki työ tehdään maksutta. Ulkomailla — esim. Englannissa ja Australiassa — on kyllä sektsioneja, joissa virkailijoille maksetaan palkkaa. Mistä tämä johtuu? Aivan selvästi syystä. Jos sektsioni on niin suuri, että virkailijoiden koko aika menee heidän toimeensa Seuran puolesta, niin on vain kaksi mahdollisuutta: joko he ovat rikkaita ja voivat koko päivän tehdä työtä ilmaiseksi tai ovat köyhiä ja heille maksetaan palkkaa. Mutta niin pienessä sektsionissa kuin meidän vielä on, ei tarvitse tulla kysymykseen palkanmaksu, sillä rahastonhoitajan ja ylisihteerin tehtävät ovat siksi pienet, että ne hyvällä tahdolla voi hoitaa muun työn ohella.

Sanon tämän vain sentähden, että huomaisitte Osaston varojen menneen vain aivan välttämättömiin tarpeisiin, kuten looshi- ja jäsenkirjoihin, sääntöjen painattamiseen, kirjeenvaihtoon j. n. e.“

Teosofisen Seuran kulunkiarvio vuodeksi 1908.

<i>Tuloja</i>		<i>Menoja</i>	
Kassa 1 p. tammik. 1908	328: 83	Maksamattomia velkoja 1 p. tammik. 1908 Smk.	229: —
Sisäänkirj.- ja vuosimaks.	1,200: —	25 % sisäänkirj.- ja vuosim. Intiaan	400: —
Tulot luennoista syysk.— jouluk. 1908	400: —	Vuokra luentosalista kesäk.—jouluk. 1908	175: —
Vuosikertomus, myyt. kpl.	200: —	Vuosikertomus j. n. e. suom. ja ruots. painos	300: —
Kiertävä esitelmistö	75: —	Kiertävä esitelmistö	175: —
Lahjoja	100: —	Postimenoja	100: —
		Osastotoimiston vuokra kesäk.—jouluk. 1908	175: —
		Hallinnon kokousten vuokra tammik.—kesäk. 1908	72: —
		Pöytä y. m. osastotoimistoon	350: —
		Ylisihteerin virkamatkat	75: —
		Ilmotuksia y. m. menoja	150: —
<hr/>		<hr/>	
Summa Smk.	2,303: 83		2,201: —

Säästö vuodelle 1909 102: 83

Ylisihteeri huomautti: „kun verrataan kassaa ja maksamattomia velkoja viime vuodelta, ne jotenkin tarkasti vastaavat toisiaan, niin ettei täksi vuodeksi ole jäänyt kuin sata markkaa säästöä. Hallinto on ajatellut, että sisäänkirj. ja vuosimaksut tänä vuonna voisivat nousta 1,200:aan, koska jäseniä nyt jo on puolen neljättä sataa. Tästä lähin tulee luentojen järjestäminen olemaan Seuran eikä Kustannusliikkeen huolena, niin että niistä on laskettu tuloja 400 mk. Olemme vuokranneet suuremman luentosalin kesäkuusta alkaen kolmeksi tunniksi joka sunnuntai ja se maksaa 300 mk. vuodessa. Vuosikertomusta on aiottu myydä myöskin Seuran ulkopuolella oleville ja siitä laskettu tuloja 200 mk. Kiertävästä esitelmistöstä emme vielä voi laskea tuloja muuta kuin 75 mk., mutta menopuolelle olemme merkinneet 175

mk. esitelmien lunastamiseksi. Menopuolelle katsoessa huomaamme, että on laskettu vuokraa osastotoimistolle. Osastomme on jo siksi kasvanut, että se tarvitsee jonkun pienen huoneen käytettäväkseen. Se maksaa siitä vuokraa Kustannusliikkeelle, mutta erityistä omaa huonetta ei sillä ole varaa vuokrata. Hallinnon kokouksista on aiottu maksaa 3 mk. vuokraa kerralta. Sitten on laskettu menopuolelle 350 mk. amerikkalaisen kirjotuspöydän ostamiseksi osastotarpeita varten“.

Kokous hyväksyi yksimielisesti tämän kulunkiarvion.

Koska aika oli täpäällä, ehdotti ylishteeri, että vuosikokoukselle tehtyjen ehdotusten käsittely jätettäisiin johonkin toiseen päivään ja että nyt vain kuultaisiin niiden jäsenen mieltä, jotka olivat muualta tulleita. Niinpä päätettiinkin jatkaa vuosikokousta maanantai-iltana k:lo 7:stä alkaen ja siirryttiin ensivuoden virkailijain vaaliin.

Heiskasen ehdotuksesta, jota rouva Hirvonen kannatti, valittiin yksimielisesti uudelleen ylishteeriksi Pekka Ervast. Lippuäänestystä ajan vähyden takia ei toimitettu, koskei sitä kukaan halunnut.

Hallinnon jäsenen suhteen huomautti Ervast, että entisestä hallinnosta tammikuussa luopui rouva Martti Humu, ja että prof. Heikel oli ollut läsnä vain muutamissa kokouksissa syksyllä ja itse oli lausunut toivomuksenaan, ettei häntä enää valittaisi hallintoon.

Hallinnon paikallaan pysyneet jäsenet valittiin lyhyen keskustelun jälkeen yksimielisesti uudelleen, nim. paitsi ylishteeriä varapuheenjohtaja Alb. Backman, rouva Ida af Hällström, A. Aaltonen, F. A. Johansson.

Kahden poistuneen jäsenen sijalle ehdotettiin Palomaata, Turjaa, kamreeri Hellneriä ja neiti A. Alanderia.

Vuorenrinne ilmotti, että Palomaa mieluummin olisi tästä toimesta vapautettu.

Kamreeri Hellner valittiin huutoäänestyksellä hallinnon jäseneksi. Neiti A. Alanderin ja herra Kalle Turjan (ent. Trogen'in) välillä äänestettiin kätten nostolla, jolloin jälkimäinen tuli valituksi 47 äänellä 31 vastaan.

Ervast kysyi, eikö entisen rahastonhoitajan F. A. Johanssonin työtaakan lieventämiseksi hänet olisi vapautettava tästä toimestaan ja tämä palkaton toimi jätettävä jollekin muulle. Keskustelu siitä asiasta jäi kuitenkin vähiin, kun Johansson ilmotti edelleenkin jäävänsä paikalleen.

Ensi vuoden tilintarkastajiksi valittiin neiti Alida Alander ja herra E. Happonen sekä varajäseniksi neiti A. Eriksson ja hra E. Turunen.

Rouva Hällström pyysi päästä kassantarkistajan tehtävistä, mutta kokous jätti hallinnolle päätösvallan tässä asiassa. Kokous loppui k:lo 12.

b). *Vuosikokouksen jatko maanantai-illalla 16 p. k:lo 7.*

Vuosikokouksessa käsiteltävistä ehdotuksista oli edellisenä iltana Kustannusliikkeen kokouksen loputtua lausunut Viipurin Sampo-yhdistyksen edustaja Vuorenrinne: „Viime sunnuntaina piti Sampo vuosikokouksen. Jokseenkin yksimielisesti lausuttiin siinä korotuksen suhteen, että se olisi suureksi rasitukseksi köyhille jäsenille. Meillä on yhdistyksessämme vuosimaksuna 6 mk. ja se pitäisi silloin korottaa 8 mk:ksi. Tietysti ei oltu ehdottomasti korotusta vastaan, mutta arveltiin, että paljon jäseniä tulisi eroamaan. Sitä vastoin kannatettiin, että vuosijuhla pidettäisiin muuallakin kuin Helsingissä ja että joka kerta erityisesti päätettäisiin, missä se pidettäisiin. Matkakassaa ei kannatettu, vaan arveltiin, että jokainen paikallisyhdistys suorittaa edustajiensa matkakustannukset. Seurustelurahasto sai täyden kannatuksen“.

Kotkasta saapunut jäsen Kalkio arveli myöskin, että maksujen korotus on arka kysymys. Kotkan yhdistys ei kuitenkaan ole vielä ennättänyt asiasta keskustella.

Turkulainen Troberg ei myöskään ollut saanut looshiltaan evästystä. Omasta puolestaan kannatti suhteellista tulojen mukaista verotusta.

Kalervon puolesta puhui herra Happonen ja huomautti, että Seuraan liittymällä on antauduttu velvollisuuksiin, joita ei voi jättää. Kun vuosikertomuksen ehdotuksen tarkoin lukee, huomaa jokainen, että korotus on välttämättömyyden vaatima eikä suinkaan tarkotettu köyhien karkottamiseksi Seurasta. Osastosäännöissä on nimenomaan säädetty, että köyhä jäsen voidaan vapauttaa vuosimaksusta tai sen osasta. Jos tämä pykälä sovitetaan rakkauden hengessä, poistuu korotuksen pulma ja pelko. Jokainen varaton voi aivan yksityisesti puhua asiasta esimiehensä kanssa numeroa siitä tekemättä.

Maanantai-iltaisessa kokouksessa aloitti herra Turja puheenvuorojen sarjan kannattamalla Trobergin eilisiltaista ehdotusta, että jäseniä verotettaisiin suhteellisesti tulojen mukaan, esim. niin että 100 mk:n vuositulo velvottaisi 25 p. maksuun kuukautta kohti.

Heiskanen lausui: „Luulen, että kriittisin kohta on se, mikä koskee vaimoja, varsinkin sellaisissa perheissä, joissa isä on eri mieltä teosofiasta. Sellaiset työmiehet, jotka panevat vähän arvoa henkisiin kysymyksiin, arvelevat, että raha menee hukkaan. Heillä on itsellään korkeat ammattikuntien maksut eivätkä soisi vaimoilleen varoja siihen, mitä pitävät tarpeettomana. Ehdotan siis, että perheenäideille pysytettäisiin maksu ennallaan — 3 mk. Muut maksaisivat 5 mk“.

Ervast: „Tahtoisin omasta puolestani erityisesti kannattaa Heiskasen ehdotusta. Sitävastoin tuo kysymys suhteellisesta verotuksesta on kyllä lähtenyt kauniista ajatuksesta, mutta siinä on heikkoja kohtia. Aineellisesti katsoen, koska kaikilla Seuran jäsenillä on samat oikeudet, eikö pitäisi myös olla samat velvollisuudet? Muutenhan loukattaisiin tasa-arvoisuuden periaatetta. Varakkaampi voi tietysti tuntea vapaaehtoiseksi velvollisuudeksi tämän vuosimaksun lisäksi erityisesti avustaa Seuraa. Vielä on tässä toinen heikko kohta. Kuinka tulot olisivat määrättävät? Onko katsottava netto- vai bruttotuloja? Monella voi olla näennäisesti suuret tulot mutta paljon velkoja, ja yleensä on hyvin vaikea tietää, kuinka paljon tuloja on kullakin. Pienemmässä piirissä, kuten paikallisyhdistyksessä, jossa kaikki tuntevat toisensa, tämä kenties voisi käydä päinsä, mutta tässä ei. Muuten huomautan, ettei tämä korotus ole lainkaan aiheutunut omasta toimenpiteestämme, vaan Seuran yleisen hallinnon päätöksestä“.

Turunen, Manninen, Lindholm, rouva Karppinen y. m. kannattivat jäsenmaksujen korottamista 5 mk:ksi.

Kotkamaa, Koivisto ja F. A. Johansson kannattivat suhteellista verotustapaa.

Tukiainen ehdotti, että ennen päätöksen tekemistä kirjallisesti kysyttäisiin paikallisyhdistysten mieltä asiasta. Tämä ehdotus sai paljon kannatusta, mutta huomautettiin myös, että kaikilla paikallisyhdistyksillä jo on asiasta ollut täysi tieto parin viikon ajan. Kättennostolla päätettiin, että asia heti ratkaistaisiin, 25 äänellä 24 vastaan, jotka kannattivat Tukiaisen ehdotusta.

Sitten äänestettiin kaikille yhtäläisen ja suhteellisen

verotuksen välillä. Edellinen ehdotus sai puolelleen 44, jälkimäinen 6 ääntä.

Vuosimaksujen pysyttämistä ennallaan ei ollut kukaan kokoukselle ehdottanut, Heiskanen oli ehdottanut 3 mk. perheenäideille maksuksi. Rouva Heino arveli, että myöskin naimattomille naishenkilöille olisi suotava sama etuoikeus. Äänestettäessä näiden ehdotusten välillä sai Heiskasen ehdotus 10 ääntä, mutta suuri enemmistö kannatti jälkimäistä, joten siis kokous päätti, että vuosimaksu on oleva 5 mk. jäseneltä, mutta naishenkilöt, jotka eivät katso voivansa tätä maksaa, suorittavat 3 mk.

Hallinnon toinen ehdotus, että irtojäsenten vuosimaksu korotettaisiin 6 mk:aan, hyväksyttiin yksimielisesti keskustelutta.¹⁾

Seurasi sitten vuosikokousta koskeva ehdotus.

Ensimmäinen kohta hyväksyttiin vähäisen keskustelun jälkeen yksimielisesti. Vuosikokous pidetään siis joko pääsiäisenä tai helluntaina ja edellinen kokous päättää kulloinkin, kummalla ajalla.

Edustajien matkakustannusten korvaamisesta syntyi pitempi keskustelu. Aluksi olivat useat puhujat sitä mieltä, että kunkin yhdistyksen on itsensä kustannettava edustajensa matkat. Mutta ylisihteeri huomautti, kuinka väärin olisi, jolleivät paikkakuntalaiset ollenkaan avustaisi köyhempien ja pienempien yhdistysten osanottoa vuosikokoukseen. Olihan tässäkin juhlassa nähty, kuinka kohottava ja ylentävä vuosijuhla voi olla ja koska paikkakuntalaisilla on siihen pääsy vapaana, tulee heidän myös ajatella pitempimatkaisia veljiään. Tulevaisuudessa voi tämän vuosijuhlan merkitys tulla yhä suuremmaksi.

Useat puhujat yhtyivät Turusen tekemään ehdotukseen, että kannettaisiin yksi markka jäseneltä vapaaehtoisena verotuksena. Matka-avustusten jakamisen suhteen oltiin sitä mieltä, että hallinto hoitaisi sitä parhaan kykynsä mukaan.

Lopullisen äänestyksen kautta hyväksyttiin 17 äänellä 12 vastaan hallinnon ehdotus, joka kutsumuksen mukaan kuului seuraavasti:

Kaikki yhdistykset ottavat osaa yhdistyksen edustajain matkakustannuksiin suhteellisesti jäsenlukuunsa nähden,

¹⁾ Sääntöjen 21 §:n ensimmäinen kappale tulee siis näin kuuluvaksi: „Jokainen jäsen maksaa sisäänkirjotusmaksuna yhden (1) markan ja maaliskuun kuluessa vuosimaksunsa vasta alkaneesta toimintavuodesta. Vuosimaksu on viisi (5) mkaa looshi-jäseneltä ja kuusi (6) mkaa irtojäseneltä, mutta kolme (3) mkaa naishenkilöltä, joka ei katso voivansa suorittaa enemmän. J. n. e.“

niin että menot tulevat yhtä suuriksi kullekin seuran paikallisyhdistyksen jäsenelle.

Hallinnon tehtäväksi jätettiin päätöksen tarkempi järjestely ja toteuttaminen.

Ervast teki vielä lisäehdotuksen, että jos on niitä, jotka eivät voi tai tahdo tätä „matkarahaa“ suorittaa, otettaisiin vajuus Osaston yleisistä varoista. Tämä ehdotus hyväksyttiin keskustelutta.

Kysymys „köyhien irtojäsenten matkakassasta“ jätettiin sikseen, koskei saapuvilla ollut lainkaan irtojäseniä.

Viimeiset ehdotukset hyväksyttiin kaikki pitemmittä keskusteluita. Siis

perustettaisiin „seurustelurahasto“, jota vuoden mittaan muistettaisiin vapaaehtoisilla lahjoilla, ja

jos nämä varat eivät riittäisi, otettaisiin puuttuva määrä Osaston varoista.

Vuosikokous voidaan pitää muuallakin kuin Helsingissä ja kukin kokous päättää paikasta, missä seuraava kokous pidetään.

Ervastin ehdotuksesta päätettiin, että „juh latoimikunnan“ valitsevat sen paikkakunnan looshit, jossa vuosikokous pidetään, eikä hallinto.

Tämän jälkeen ehdotti Kotkamaa, että valittaisiin henkilöitä, jotka kävisivät koko vuosikokouksen puolesta kiittämässä „Vägen“-looshia siitä kaikin puolin onnistuneesta ja tunnelmarikkaasta illanvietosta, johonka Vägenin jäsenet olivat kutsuneet kaikki vuosikokouksen osanottajat edelliseksi illaksi.

Kokous valitsi lähetystöön, joka saattaisi asian perille, herra Kotkamaan ja neidit R. Riipinen ja A. Eriksson.

Rouva Heino ehdotti, että perustettaisiin „kipukassa“ köyhien jäsenten sairauskohtauksia varten. Ylisihteeri huomautti kuitenkin, ettei vuosikokouksessa voida tehdä uusia virallisia ehdotuksia, paitsi tervehdys- ja kiitosasioissa.

Björkman kysyi, eikö T. S. tänä vuonna aio lähettää esitelmänpitäjiä maaseudulle. Kysyi „esitelmäkassan“ tilaa.

Rahastonhoitaja ilmotti, että esitelmäkassa yhä vielä on siksi köyhä, ettei sillä ainakaan voi ketään puhujaa lähettää matkaan.

Puheenjohtajan ehdotuksesta lausui kokous toivomuksenaan, että hallitus tavalla tai toisella koettaisi vaikuttaa ulospäin maaseudullekin esitelmillä y. m.

Lopuksi lausui Turunen muiden jäsenten puolesta muutamia sanoja kiitokseksi sille, joka vuosikokouksen eteen eninnä on uhrautunut, ylisihteerille, ja toivoi hänelle yhä enemmän voimia, enemmän kykyä ja enemmän iloa työstään.

Ylisihteerä vielä kiitti kokouksen puheenjohtajaa hänen taitavasta johdostaan ja kaikkia tämäniltaisen kokouksen osanottajia heidän kärsivällisyydestään tällaisten ikävien kysymysten pohtimisessa kuin rahakysymykset useimmiten ovat. „Henkinen elämä“, sanoi hän, „näyttäytyy siinä, että kuinka vähäpätöiseen ja yksinkertaiseen työhön tahansa voimme vuodattaa henkeä ja tunnetta Teosofinen elämä on alussa siinä, että jokapäiväinen elämä tulee henkiseksi, ei siinä että muodollisesti elämme erityistä „henkistä“ elämää“.

Kokous päättyi kellon jo ehdittyä yli kymmenen.

Kokouksen puolesta

Väinö Valvanne.

Pöytäkirjuriksi valittu.

Pöytäkirjan olemme tarkastaneet ja oikeaksi havainneet:

A. Eriksson.

Antti Rytö.

2). Vuosikertomus.

Ollessani Teidän ensimmäinen ylisihteerinne on velvollisuuteni — josta sekä iloitsen että ylpeilen — laatia kertomus Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston ensimmäisestä toimintavuodesta. Iloitsen siitä, sillä se seikka, että meillä nyt on Suomalainen Osasto, osottaa teosofisen liikkeen saaneen varman jalansijan tässäkin syrjäisessä maankolkassa, ja ylpeilen siitä, että ne suuret Mestarit, jotka johtavat maailman kohtaloita, eivät ole pitäneet meitä suomalaisia arvottomina tehokkaasti ja näkyvästi ottamaan osaa Teosofisen Seuran tuhatvuotistyyöhön.

Tämä ensimmäinen „Vuosikertomus“ ei oikeastaan tule olemaan kertomus toiminnastamme Osastona. Suomalainen Osasto on Teosofisen Seuran laillisena ottotyttärenä ollut olemassa vain vuoden 1907 viimeiset 70 päivää ja sen toi-

minta on vielä kehdoissaan. Tämä kertomus tule senvuoksi etupäässä olemaan selonteko Suomalaisen Osaston perustamisesta.

Emme tahdo tässä mennä varsin kauaksi ajassa taaksepäin. Ken tahtoo tutustua Suomen teosofisen liikkeen aikaisempaan historiaan, kääntyköön siihen yleiskatsaukseen, joka painettuna liittyy vuosikokouksen pöytäkirjaan. Tässä on meidän vain seurattava Suomalaisen Osaston varsinaisen perustamisen vaiheita.

Sivumennen olkoon mainittuna, että oman Suomalaisen Osaston aate ei ollut uusi. Jo v. 1897 keskusteltiin kysymyksestä Helsingin Teosofisessa Kirjastossa ja tuloksena oli ensiksi „teosofisen keskusteluseuran“ perustaminen ja toiseksi se toimenpide, että joukko Skandinavialaisen Osaston suomalaisia jäseniä kirjallisesti anoi Skandinavilaisen Osaston ylishteeriltä lupaa „Kalevala“-nimisen paikallisyhdistyksen perustamiseksi Helsinkiin. Keskusteluseura oli eloisana muutaman vuoden ajan, mutta looshin hanke raukesi tyhjiin. Looshikirjaa ei koskaan lähetetty Ruotsista, sillä silloisissa valtiollisissa oloissa ei ollut ajattelemistakaan meidän esiintyä julkisesti Teosofisen Seuran paikallisyhdistyksenä.

Vasta suuri rauhallinen vallankumous v. 1905 teki oloihimme käänteen tässäkin kohdassa. Nyt heräsi taas vanha kysymys oman Seuran perustamisesta ja sitä pohdittiin yhä vilkkaammin sekä Skandinavilaisen Osaston jäsenten piirissä että siinä suuressa joukossa suomalaisia teosofejia, jotka vuosien kuluessa olivat oppineet tuntemaan teosofisen maailmankatsomuksen ja innostuneet teosofian aatteeseen. Vasta „marraskuun päivien“ jälkeen, — jolloin Suomi otti ensimmäisen askeleensa kulttuurivaltiona, — vasta silloin alkaa siis T. S. Suomalaisen Osaston perustamisen historia.

Vapunpäivänä 1906 lähetettiin Teosofisen Seuran presidenttiperustajalle, eversti H. S. Olcottille, joka silloin oli Parisissa, kirjelmä, jossa presidentille ilmoitettiin suomalaisesta osastohankkeesta ja pyydettiin häneltä lupaa ja avustusta sen toteuttamiseksi. Tähän saapui presidenttivainajalta seuraava vastaus, jonka käännettynä otan tähän, koska se on historiallinen asiakirja, joka osottaa myöskin presidentti-perustajan osanotolla katsoneen itsenäisyysaikeitamme.

36, Rue du Colisée, Paris.
May 31 st, 1906.

Pekka Ervast, Esq.,

Äggelby, Finland.

Dear Sir and Brother,

Olen pannut täyden huomion tärkeälle kirjeellenne t. k. 1 p:ltä jossa ehdotatte, että sallisin teidän perustaa suomalaisen T. S. osaston. Käsitän päteväksi todistelunne sellaisen järjestön tarpeellisuudesta ja olen täydelleen yhtä mieltä tunteittenne kanssa. Ehdotuksenne, että Skandinavilaisen Osaston suomalaiset jäsenet ryhmittäisivät paikallisyhdistyksiksi, seitsemän jäsentä kuhunkin, ja että nämä sitten yhteisesti anoisivat minulta osastokirjaa, — on yksi keino pulman selvittämiseksi.¹ Koska kuitenkin asia koskee myöskin Skandinavilaista Osastoa, on velvollisuuteni neuvotella herra Knösin kanssa ja antaa hänen kuulustella jäsentensä mieltä kysymyksestä. Tämä käy epäilemättä helposti päinsä, jos hän, niinkuin olen kuullut, aikoo olla läsnä Parisin kongressissa tänä vuonna.

Tiedätte hyvin, mikä voimakas rakkaudentunne minut yhdistää teihin kaikkiin skandinavilaisiin kansoihin, ja käsitätte helposti, kuinka mieluista minulle olisi pikimältä käväistä teidän maissanne ennen palaamista Intiaan. Tätä nykyä ei minulla ole sellaisia aikeita, jotka minut estäisivät tulemasta teidän luoksenne Brittiläisen Osaston vuosikokouksen jälkeen heinäkuun alussa; ainoa este olisi vain tarpeellisten varojen puute. Aikomukseni on kotimatalla käydä Brysselissä ja Hollannissa, ehkä Italiassakin, ja jos Skandinaviassa käynti olisi toteutettavissa, voisin tehdä tämän matkan Lontoon kokouksen jälkeen, ennenkuin käyn Hollannissa.

Yours fraternally and affectionately,

H. S. Olcott.

Tämä on ainoa virallinen kirje, jonka olemme saaneet itse presidenttiperustajalta. Hänen hyväntahtoinen ja sydämellinen ehdotuksensa käydä meidän ja Pohjanlahden tuolla puolen asuvien veljemme luona ei valitettavasti voinut tulla hyväksytyksi, koska meillä niinkuin Ruotsissakin koko liike on seisahduksissa suven ajan. Tiedämme muuten, että hänen omiin tuumiinsa tuli äkkinäinen muutos. Käytyään Hollannissa hänet kutsuttiin Amerikkaan ja paluumatkalla sieltä sattui se tapaturma, joka mursi iäkkään presidentin

¹ Tämä ehdotus oli syntynyt, jotta kävisi mahdolliseksi perustaa Suomalainen Osasto suomeapuhuvien teosofien tarvitsematta kirjottautua Skandinavilaiseen Osastoon.

raudanlujan terveyden. Hänen maattuaan monta viikkoa sairashuoneessa Genovassa, missä italialaiset teosofit häntä lämpimästi hoitelivat, sallittiin hänen viimein lähteä vaivaloiselle merimatkalle kotiin Intiaan. Vielä kerran sai hän olla läsnä Seuran vuosikokouksessa, sairastuolissa istuen ja liian heikkona puhuakseen, mutta ystäviensä piirissä kuitenkin, kunnes lopulta fyysillinen elonkipinä sammui 17 p:nä helmik. 1907 ja se voimakas henki, joka oli asunut eversti Olcottin katoovaisessa ruumiissa, siirtyi toiselle puolelle siellä jatkaakseen yli kaiken rakastamaansa teosofista työtä. Rauha hänen muistolleen! Minulle oli suotu tuntea hänet persoonallisesti ja heti ensi kerralla hänet tavatessani Tukholmassa vuonna 1900 teki hän minuun sellaisen vilpittömän suoruden, vakavan innon ja voiman vaikutuksen, joka ei ole mennyt eikä tule koskaan menemään muistostani.

Ihmeelliset ovat tosiaankin Karman tiet. Kohtalo oli määrännyt, että presidentti-perustajamme ei tulisi vahvistamaan Suomalaista Osastoamme. Kenties teosofinen henki meillä Suomessa on sen uuden teosofisen ajan lapsi, joka (aika) viime vuonna alkoi fyysillisellä tasolla, vaikka sen niin sanoakseni synnytyisaika ulottuu useampia vuosia varhemmaksi? Toivokaamme niin, sillä henkinen puoli teosofisessa liikkeessä tulee yhä kirkkaammin itsetietoiseksi kultakin kuluvalta ajanjaksolta. Kaikissa tapauksissa annettiin korkeammalta taholta merkki, ettemme voineet ennemmin järjestyä. Eversti Olcott tiesi aikeistamme ja kannatti niitä, mutta siitä huolimatta ei „tunnelma“ meillä ollut sellainen, että olisimme voineet jouduttaa ratkaisevaa askelta. Vasta myöhään syksyllä 1906 saatoimme kutsua kokoon perustavan kokouksen, eikä tämäkään kokous tullut ratkaisevaksi.

Se pidettiin marraskuun 4 p:nä 1906. Noin 80 asiansharrastajaa oli kokoontunut huoneustoomme, Mikonk. 11. Kaikki läsnäolijat olivat yhtä mieltä siitä, että Seura olisi perustettava, mutta kaikki myöskin yhtyivät allekirjottaneen ehdotukseen, että ensin otettaisiin selkoa, josko voitaisiin Helsingissä ja maaseudulla perustaa tarpeellinen määrä loo-sheja (yhteensä seitsemän), todellisuudessa eikä vain pape-rilla. Olihan kyllä saapunut paljon vakuutuksia tästä, mutta kuitenkin oli välttämätöntä saada tarkkoja tietoja ja nimenomaisia sitoumuksia.¹ Asetettiin senvuoksi komitea, johon

¹ Allekirjottaneen puhe tavataan kokonaisena Omantunnon marraskuun numerossa 1906, siv. 251—254.

valittiin kamreeri Herman Hellner, toimittaja Palomaa ja allekirjottanut. Komitea julkaisi kohta aikakauslehti Oman-tunnon marraskuun ja joulukuun numeroissa seuraavan kehotuksen:

Teosofian tosi ystäville Suomessa.

Koska allekirjottaneet marraskuun 4 p:nä Helsingissä pidetyssä teosofikokouksessa valittiin tiedustelemaan, olisiko mahdollista saada aikaan ainakin seitsemän teosofista paikallisyhdistystä eli looshia, jotta Suomeen voitaisiin perustaa Teosofisen Seuran Suomalainen Sektsioni, saamme täten kääntyä Omantunnon lukijain ja asiamiesten puoleen, jotka asuvat ulkopuolella Helsinkiä, kaupungeissa tai maaseudulla, ja luottaen heidän asiansharrastukseensa pyytää heitä niin pian kuin mahdollista vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1) Aiotteko itse liittyä Teosofisen Seuran Suomalaisen Sektsionin jäseneksi? Oletteko valmis kirjottautumaan Teosofisen Seuran Skandinavilaisen Sektsionin jäseneksi, jollei heti saada aikaan omaa Suomalaista Sektsionia?

2) Tunnetteko paikkakunnallanne henkilöitä ja kuinka monta, jotka olisivat halukkaat liittymään Teosofisen Seuran Suomalaisen Sektsionin jäseniksi? Onko niiden joukossa joku tai joitakuuta, jotka kirjottautuisivat T. S:n Skandinavilaisen Sektsionin jäseniksi, jollei heti saada aikaan omaa Suomalaista Sektsionia?

3) Onko paikkakunnallanne ainakin seitsemän tällöistä henkilöä ja olisivatko he valmiit liittymään yhteen paikallisyhdistykseksi eli looshiksi, jonka tehtävänä on ylläpitää yhteishenkeä jäsentensä kesken, kasvattaa heitä teosofisissa tiedoissa ja teosofisessa elämässä ja mahdollisesti vaikuttaa ulospäin luennoilla j. n. e.?

Vastaukset ovat osotettavat:

Kamreeri H. Hellnerille
(osote: Ritarihuone, Helsinki).

Herman Hellner.

V. Palomaa.

Pekka Ervast.

Tämä kehotus ei turhaan kajahtanut. Vastauksia tuli joukolla ja ne osottivat, että harrastus teosofiaan oli kautta Suomen vilpitön ja elävä. Kävisi liian pitkäksi tässä toistaa niitä useinkin palavaa intoa uhkuvia lausuntoja, joita vastauskirjeissä saapui kamreeri Hellnerille. Olkoon vain sanottu, että näiden kirjeiden perusteella saattoi odottaa Seuraan liittyvän ainakin sata jäsentä ja että maaseudulla oli edellytyksiä kuuden tai vielä useamman looshin perustamiselle. Koska Helsingissä varmasti saataisiin aikaan kaksi

looshia, näytti niinmuodoin siltä kuin ei mitään esteitä enää olisi Sektsionin perustamiselle.

Silloin sattui eversti Olcottin kuolema helmikuun 17 p:nä 1907.

Maaliskuun 3 p:nä kutsui kolmimiehinen komitea uuden kokouksen Helsinkiin antaakseen sille tiedoksi kyselyn tulokset. Kokouksessa oli m. m. läsnä kaksi edustajaa Viipurista, missä teosofian harrastus oli päässyt suureen vauhtiin.

Allekirjottanut valittiin kokouksen puheenjohtajaksi, mutta totta puhuakseni olin „hengessä poissa“ ja tiesin sisäissäni, että oikea hetki sektsionin perustamiselle ei vielä ollut tullut. Presidentin kuolema oli T. S:ssa saanut aikaan „välitilan“, joka heti alusta pitäin tuli myrskyisäksi. Olcott oli Mestarien kehotuksesta nimittänyt seuraajakseen Annie Besantin, mutta T. S:ssa oli vähemmistö, niiden joukossa useita tunnettuja ja eteviä henkilöitä, jotka eivät ensinkään iloinneet tästä asiain käänteestä vaan koettivat kaikin tavoin estää Seuraa vahvistamasta nimitystä, ja vahvistus oli varapresidentin Mr. A. P. Sinnetin käskystä tapahtuva yleisellä äänestyksellä vasta seuraavassa toukokuussa. Näin ollen olisi meidän suomalaisten täytynyt neuvotella Mr. Sinnetin kanssa, jonka nimellä uudemman ajan teosofeille ei ole läheskään sama rakas kaiku kuin Annie Besantin.

Vaikkei meistä kukaan silloin tuntenut kaikkia näitä yksityisseikkoja, ei syntynyt kokouksessa oikeata tunnelmaa. Allekirjottanut, joka ei suinkaan tunne itsessään minkäänmoisia puolue- tai kielipyyteitä, oli siksi ajattelematon, että johti keskustelua ainoastaan suomen kielellä, vaikka useita yksistään ruotsia puhuvia teosofejia oli läsnä. Seurauksena tästä sekä sopusointuisen tunnelman puutteesta oli, että vaikka kokouksessa ehdotus Suomalaisen Osaston säännöiksi läpikäytiin ja pääasiallisesti hyväksyttiin, ei kokous kuitenkaan ryhtynyt Osastoa perustamaan vaan asetti vielä uuden seitsenmiehisen komitean asiaa valmistelemaan. Tähän komiteaan valittiin paitsi entisen komitean kolme jäsentä, herra A. Aaltonen, rouvat Martti Humu ja Ida af Hällström sekä neiti Vilma Stadius.

Paljon ikävämpänä seurauksena tästä epäsointuisesta kokouksesta näyttää kuitenkin olleen mielissä syntynyt näkymätön hajaannus. Vanhat teosofimme, Skandinavilaisen Osaston ruotsinkieliset jäsenet alkoivat epäillä asian menestystä, epäillä, että niin erilaisten rotujen ainekset kuin suo-

malaiset ja ruotsalais-suomalaiset voisivat rinnan työskennellä älyllishenkisessä veljeskunnassa.

Tällä tavoin meitä karman jumalallinen laki kasvattaa. Ainoastaan epäilyksen kautta saavutamme varman uskon. Viime vuoden kokemus osotti näet, että tuo epäsointuinen kokous ja sen ikävät seuraukset olivat välttämättömänä kii-rastulena, joka meidän oli kestettävä päästöksemme lopulta toivottuun teosofiseen taivasten valtakuntaamme. Vielä ker-ran toteutui siis lause, että jokainen vastoinkäyminen on salapukuinen siunaus.

Katsokaamme nyt sitten, miten seitsenmiehinen komitea toimi. Yksi sen jäsenistä teki heti lakon, koska muka ko-mitea ei ollut laillinen, ruotsinkielisten myötävaikutuksesta valittuna, ja toinen ilmaisi selvästi epäroimistään. Heillä oli tähän täysi syy. Muut jäsenet sitävästoin saivat aivan uuden aatteen: mikseivät suomalaiset omin päinsä voisi perustaa itselleen Osastoa? Miksikä he olisivat riippuvaisia Skandinavilaisen Osaston jäsenistä? Miksikä „suomalaisten“ uskon saisi „ruotsalaisten“ epäilyks tukahuttaa? He päätti-vät vedota Annie Besantiin.

Maaliskuussa lähetettiin Annie Besantille seuraava eng-lanninkielinen kirjelmä, joka tässä on käännettynä:

Dear Mrs. Annie Besant.

Tiedätte luultavasti, että T. S. Suomalaista Osastoa jo kauvan on suunniteltu. Valtiollisten olosuhteitten vuoksi emme vielä ole voineet järjestäytyä lailliseksi seuraksi, ja koska useimmat teosofiaan innostuneet henkilöt ovat suomenkielisiä, on meiltä ainoastaan vähäi-nen luku liittynyt Skandinavilaiseen Osastoon, joka käsittää vain ruot-sinkieliset suomalaiset. Mutta innokasta teosofista työskentelyä on jatkunut vuodesta 1901 suomenkielisen kansan keskuudessa. Suomessa, niinkuin tiedätte, liike leviää n. k. alemmissa luokissa, ja teosofinen alkuperäinen suomenkielinen kirjallisuus on yhäti kasvamassa; meillä on suomalainen teosofinen alkakauslehti „Omatunto“, joka sek-in suurimmaksi osaksi sisältää alkuperäisiä artikkeleita.

Rauhallisen vallankumouksen jälkeen marraskuussa 1905 on Venäjän hallitus kokonaan muuttanut kantaansa Suomeen nähden ja me olemme nyt saaneet täyden lausunto- ja kokoontumisvapauden.

Kahdessa teosofikokouksessa, jotka pidettiin Helsingissä marras-kuun 4 p:nä 1906 ja maaliskuun 3 p:nä tänä vuonna, päätettiin yksi-mielisesti Suomalainen Osasto perustettavaksi. Hanketta toteuttamaan ja tarpeellisia valmistuksia tekemään valittiin komitea, johon kuuluvat seuraavat henkilöt: (kts. ylempänä); niistä ainoastaan Mr. Palomaa ja Mr. Aaltonen eivät ole Skand. Osaston jäseniä.

Jotta nyt saattaisitte puolueettomasti arvostella asiaa, jota kohta tulen koskettelemaan, tahdon aluksi antaa Teille lyhyen yleissilmäyk-sen sisäisiin teosofisiin oloihimme.

Suomen kansa on kokoonpantu kahdesta eri kansallisuudesta. Kansan suuri enemmistö kuuluu neljännen juurirodun mongolilaiseen alarotuun, johon on sekaantunut viidennen rodun verta, ja pieni vähemmistö (10%) on aariaalista syntyperää. Näillä aineksilla on eri kielensä, suomi ja ruotsi, ja huomattava seikka on, että ylemmät luokat aina viimeisiin aikoihin asti ovat lähteneet ruotsinkielisestä vähemmistöstä. Toinen tärkeä seikka, joka johtuu edellisestä, on se, että nämä ylemmät luokat ovat pysyneet miltei vieraina hallitsemalleen kansalle, koskeivät ole katsoneet tarpeelliseksi oppia kansan kieltä. 19:nneen vuosisadan keskivaiheilla alkoi suomalainen kansanaines herätä horroksestaan, ja siitä alkaen on ollut loppumattomia taisteluita kansankunnan molempien puolueitten välillä.

Myöskin teosofiseen liikkeeseen ovat nämä kansalliset olosuhteet vaikuttaneet. Muutamat Skand. Osaston jäsenet, jotka niinkuin minäkin ovat syntyneet ruosalaisista vanhemmista mutta oppineet suomenkieltä tai saaneet suomenkielisen kasvatuksen, tuntevat mitä hartainta osanottoa suomalaisen teosofiseen liikkeeseen ja ovat myöskin osaltaan vastuullisia sen menestyksestä; toiset taas, jotka eivät ymmärrä suomea, eivät ole myötätuntoisia mainittua liikettä kohtaan, vaan katselevat sitä jonkunlaisella pelolla ja epäilyksellä, koska se leviää alempien luokkien keskuudessa, mikä ei tapahdu esim. Ruotsissa.

Käydessäni viime vuonna Tukholmassa, missä otin osaa Skand. Osaston vuosikokoukseen toukokuussa, puhuin Mr. Knösin kanssa osastohankkeistamme ja me olimme molemmat sitä mieltä, että Suomalaisen Osaston perustaminen helpoimmin kävisi päinsä siten, että jäsenemme ryhmittäisivät seitsemäksi Skand. Osaston alaisiksi loosheiksi ja senjälkeen eroaisivat tästä Osastosta (Skand. Os:ssa on näet 60 suomalaista jäsentä). Kirjotin myöskin asiasta eversti Olcott-vainajalle ja hän ystävällisesti kyllä hyväksyi kaikki ehdotukseni. Tulimme ajatelleeksi tätä keinoa, koska tiesimme, ettei mikään teosofi saata kuulua toisen maan osastoon, jos hänen omassa maassaan on osasto.

Yllämainitun kokouksen jälkeen, joka pidettiin Helsingissä marrask. 4 p:nä 1906, kysyttiin kaikilta Skand. Osaston suomalaisilta jäseniltä, haluavatko olla osallisia ehdotetun Suomalaisen Osaston perustamisessa, mutta tulos oli, että ainoastaan noin 20 jäsentä ilmotti siihen suostuvansa. Muutamat selittivät suorastaan, etteivät tahtoneet Skand. Osastosta luopua.

Tässä syy, miksikä mainittu komitea on minulle antanut tehtäväksi esittää Teille seuraavan ehdotuksen:

Eivätkö suomalaiset voi muista riippumatta järjestyä omaksi Osastoksi? Kuulukoot ne, jotka niin haluavat, Skand. Osastoon ja liitykööt siihen, mutta syntyköön myöskin kansallinen Suomalainen Osasto niistä teosofeista, jotka eivät lainkaan ymmärrä ruotsia.

Senvuoksi arvelemme nyt, että Suomalaisen Osaston perustaminen kävisi päinsä seuraavalla tavalla:

Suomalaiset teosofit ovat enimmäkseen köyhää väkeä eivätkä kykene maksamaan korkeita sisäänpääsy- ja jäsenmaksuja. Heille olisi järjetöntä tuhlausta ensin liittyä Skand. Osastoon ja heti senjälkeen siitä erota. Toinen mahdollisuus olisi heillä Seuran sääntöjen mukaan, nim. että tulisivat Seuraan irtojäseniksi, mutta tämä menettely tulisi vielä kalliimmaksi ja on sentähden hylättävä. Mutta on vielä kolmas mahdollisuus. Sallikaa meidän muutta mutkitta perustaa oma Osasto. Sata henkeä on nyt jo valmiina meihin liittymään. Sallikaa meidän Teille lähettää heidän jäsenpyyntönsä sekä niiden paikallis-

yhdistysten nimet, jotka jo itse asiassa ovat olemassa, ja osastosääntömme, niin että voitte vahvistaa Osastomme ja antaa meille oikeuden uusien vastaisten paikallisyhdistysten muodostamiseen. Silloin lähettämme säännönmaiset 25 % sisäänpääsy- ja vuosimaksuista (sekä tietysti osastokirjasta y. m. koituvat maksut) ja saamme siten Osaston aikaan ilman enempiä kulunkeja.

Omasta puolestani tahtoisin uskoa, että kaikki Skand. Osaston suomalaiset jäsenet pian tulevat liittymään meihin ja perustamaan loosheja Suomalaiseen Osastoon vain ruotsinkielistä puhuvista jäsenistä.

Vilpitön toivoni on, että Te oivaltaisitte tämän sydämellisen toivomuksemme oikeaksi ja että voisitte vastata kirjeeseeni niin pian kuin mahdollista. Mutta olisin sangen iloinen, jos sähköteitse saisin vastauksen jo ennen kirjeen saapumista. Teidän tarvitsee vain lähettää minulle sana „hyväksytään“ tai „ei“ niin että me komiteassa tiedämme, mihin toimenpiteihin meidän on ryhdyttävä. Sähkösanoma on osotettava Ervast, Nummela, Finland. (Pyydän tähän saada liittää punnan maksuksi).

Amerikan suomalaisten suhteen sain Teidän vastauksenne, mutta Te sallinette minun lisätä muutamia sanoja heistä¹⁾. Amerikan suomalaiset eivät yleensä osaa englanninkieltä. He asuvat enimmäkseen suurissa siirtoloissa ja käyttävät edelleenkin äidinkieltään. He eivät voisi liittyä Amerikkalaiseen Osastoon, jos löytyisikin joku paikallisyhdistys heidän omassa kaupungissaan. Mutta mielellään he muodostaisivat Suomalaisen Sektsionin alaisia loosheja (sanokaamme väliaikaisesti; ehkä olot tulevaisuudessa muuttuvat).

Rakas Mrs. Besant, en voi lopettaa tätä kirjettä kertomatta Teille, että sydämeni täyttyi ilolla lukiessani „A Conversation with the Mahatmas“ ja kaikkea muuta, mitä Te viime kuukausina olette kirjottaneet tai mitä eversti Olcott on sanellut. Teidän laajahenkinen artikkelinne „Teosofisen Seuran perusta“ vakuutti minulle, että kykenette oikein jatkamaan presidentin työtä rakkaan presidentti-perustajamme jälkeen, ja kaikki suomalaiset teosofit tulevat Teitä tervehtimään valituksi Johtajakseen. Seuratkoon Pyhien Mestarien siunaus Teitä ja meitä kaikkia.

Suomalaisen teosofisen komitean puolesta

Yours faithfully

Pekka Ervast.

Olen ottanut kirjeen tähän kokonaisenaan ja viipynyt tässä sivukohtauksessa niin kauan, jotta kaikki näkisitte, minkälaisen astralisten ja mentalisten virtausten kautta meidän tiemme on raivattu. Onhan tuo veljellisen ymmärtämyksen puute huomattavimpana piirteenä maamme kieli-

¹⁾ Joulukuussa 1906 kysyttiin tästä asiasta toistamiseen eversti Olcottin mieltä. Tähän saapui vastaus Mrs. Besantilta, joka everstin sairauden aikana hoiti presidentin tehtäviä. Tuossa hieman epämääräisessä vastauksessa selitettiin ainoastaan, että U. S. A:n suomalaiset, jotka eivät asu minkään amerikkalaisen looshin läheisyydessä, kyllä saisivat muodostaa „suomalaisen looshimme alaisia loosheja“.

ja muille puolueille. Mutta teosofisen liikkeen tarkoitus on juuri tasottaa näitä ristiriitaisia suhteita ja luoda uusi henki yhteiskuntaan, ja tällaisen tuloksen saavuttamiseksi täytyy meidän itsemme omassa piirissämme tulla veljiksi tässä suhteessa. Tämä oli ihan selvästi se opetus, jonka Mestari viime vuonna tahtoi meille antaa. Ja tiedättehän myöskin, kuinka loistavasti täyttyi se ennustus, jonka lausuin kirjeessä Annie Besantille: Osastomme perustettiin syksyllä mitä sydämellimmän sopusoinnun vallitessa „ruotsalaisten“ ja „suomalaisien“ välillä.

Mrs. Besantin kirje lähetettiin Intiaan ja saapui sinne vasta hänen lähdettyään Eurooppaan. Hän tuli siten saamaan jälkeen lähetetyn kirjeen vasta toukokuussa Münchenissä. Toukokuun 27 p:nä saapui minulle Nummelaan seuraava sähkösanoma: „Personallisesti hyväksyn. Vaalin jälkeen tulen auttamaan“. Se oli lähetetty Münchenistä ja sytytti rintaani palavan innostuksen. Koska aika oli liian täpärällä, täytyi kolmas perustava kokous lykätä syksyyn.

Sillä välin sain Annie Besantilta seuraavan kirjeen, joka oli Glasgow'ista lähetetty 21 p:nä kesäk. 1907:

Dear Mr. Pekka Ervast.

Olen odottanut presidenttivaalin äänestyksen loppumista, ennenkuin tahdoin Teille kirjoittaa. Lopullinen tieto voi vielä viipyä jonkun ajan, mutta valtaava enemmistö on minulla jo tietynä, niin että voin Teille kirjoittaa pitemmättä viivytyksettä.

Toivon, että saitte sähkösanomani. Maksu siitä oli mitätön, niin että palautan viiden dollarin setelin.

Olen hyvin suostuvainen Teidän ehdotukseenne Suomalaisen Osaston perustamiseksi, ja tahdon tehdä kaiken voitavani Teitä auttaakseni. Tulen kirjottamaan Mr Knösille asiasta. Mitä tulee Pohjois-Amerikan suomalaisiin siirtoloihin, on kysymys monimutkaisempi, koska Osastot ovat maantieteellisiä. Mutta tahdon puhua amerikkalaisen ylisihteerin kanssa, kun syyskuussa tulen Chicagoon.

Paras menettelytapa Teille olisi Mr. Knösin suostumuksella perustaa seitsemän looshia Skand. Osaston ulkopuolelle ja pyytää minulta niille osastokirjaa. Taikka sitten perustaa ne Skandinavilaiseen Osastoon ja samalla heti erota, jolloin Mr. Knös voisi jättää kaikki maksut ottamatta. Ei olisi oikein, että Te suorittaisitte kaikki maksut Tukholmaan sen jälkeen kohta erotaksenne. Olen varma, että Mr. Knös tulee tähän suostumaan. Pyydän häntä kirjottamaan Teille.

Yours very sincerely

Annie Besant.

Heinäkuun 10 p:nä otti Annie Besant Lontoossa vastaan Teosofisen Seuran presidentin toimen, ja silloin Seuralle ikäänkuin koitti uusi päivä. Uusi ajanjakso alkoi.

Skand. Osaston ylisihteeri, insinööri Arvid Knös kirjotti myöhemmin kesällä, sanoen hartaasti iloitsevansa uuden seksionin hankkeesta ja suostuvansa Annie Besantin jälkimäiseen ehdotukseen, että perustettaisiin seitsemän looshia Skand. Osastoon maksuja ottamatta. Tätä menettelyä hän piti ainoana oikeana ja sääntöjenmukaisena.

Syyskuun 15 p:ksi klo 6 i. p. kutsuttiin kokoon kolmas ja lopullinen perustava kokous Helsinkiin. Kutsumus lähetettiin m. m. kaikille Skand. Osaston suomalaisille jäsenille. Ken tunsu T. S:ssa vallitsevat uudet virtaukset, hänen oli helppo aavistaa, että monet tulisivat kutsua noudattamaan.

Kokous pidettiin teosofisessa huoneustossamme, Mikonk. 11 ja siitä tuli kaikin puolin onnistunut ja sopusointuinen kokous. Että mahtavia henkisiä voimia oli liikkeellä, sen tunsin kyllä selvästi noustessani puhujatuoliin ja aloittaessani kokouksen lausumalla muutamia sanoja suomeksi ja ruotsiksi. Puheeni koski Teosofisen Seuran ensimmäistä ohjelmakohtaa ja kuvasi, kuinka meidän, astuessamme T. S:aan, pitäisi, ainakin teosofeina, olla välittämättä kaikista ulkonaisista verhoista, rikkaudesta, yhteiskunta-asemasta, eri kansallisuuksista, eri uskosta, eri rodusta, eri valtiollisesta väristä, jotka seikat muuten niin jyrkästi erottavat meitä ihmisiä. Teosofisessa Seurassa olemme, tai pitäisi meidän olla ainoastaan ihmisiä ja niinmuodoin veljiä.¹⁾

Kun sen jälkeen yksimielisesti oli päätetty paikalla perustaa Teosofisen Seuran Suomalainen Osasto ja kun komitean tarkastamat säännöt oli luettu ja hyväksytty, alkoi jäsenten kirjottautuminen, jolloin 51 henkilöä heti merkitsi nimensä listalle.

Vastatulleet jäsenet ryhtyivät sitten valitsemaan Osastolle väliaikaista hallintoa, jonka olisi hoidettava Osaston asioita ensi vuosikokoukseen asti 1907. Tähän Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston ensimmäiseen hallintoon valittiin seuraavat henkilöt:

Pekka Ervast, joka yksimielisesti valittiin ylisihteeriksi,
Albert Backman, varapuheenjohtajaksi,

¹⁾ Puhe tavataan pikakirjotuksella talteenotettuna „Omantunnon“ lokakuun numerossa 1907.

F. A. Johansson, rahastonhoitajaksi,
 Ida af Hällström, kassantarkastajaksi.
 Viktor Heikel,
 August Aaltonen,
 Martti Humu, jäseniksi.

Vastavalittu ylisihteeri kiitti hänelle osotetusta luottamuksesta ja sanoi aikovansa lokakuussa matkustaa Tukholmaan tavatakseen Annie Besantin, joka silloin tulisi Skandinaviaan. Tällöin hänellä olisi tilaisuus lopullisesti järjestää seksktionin asia yhdessä presidentin ja Skand. Osaston ylisihteerin kanssa.

Kello läheni kymmentä, kun kokous vihdoinkin saattoi loppua, mutta siitä jäi epäilemättä kaikkien läsnäolevien mieleen iloinen muisto. Suomalainen Osasto astui siis toimintaan suotuisten enteiden vallitessa enkä voi olla tähän ottamatta sen astrologista symbolia englantilaisen selvänäkijän „Charubelin“ sanojen mukaan¹⁾ (jotka „taikauskolle“ nauravat, suokoot rohkeuteni anteeksi):

„Virgo 22^o *Laaja metsä; etäällä aurinko juuri nousemassa taivaanrannan yli, valaisten puiden latvoja hehkuvilla säteillään.* Tämä merkitsee sitä, jota kreikkalainen kynnikko Diogenes etsi lyhdyllään, nim. *ihmistä*. Niin, ihmistä ihmisten joukossa. Semmoista, joka itsestään saa herätetyksi kanssaihmistensä hyvän tahdon ja hyväksymisen. Tuhannet katsovat ylös häneen etsien valoa ja johtoa. Mahdollisesti hän panee alulle uuden aikakauden tai osottautuu uuden elämäntarkastuksen perustajaksi.“

Syyskuun kokouksen jälkeen alkoi hallinnolle rasittava aika. Ennenkuin ylisihteeri lokakuun puolivälissä matkustaisi Ruotsiin, oli kaikki saatava valmiiksi: looshit perustettavat, jäsenpyynnöt järjestettävät, osastosäännöt käännettävät englanninkielelle, jäsenkirjat ja yhdistyskirjat painettavat j. n. e. Hallinnon oli annettava neuvoja kaikille, varsinkin maaseudun loosheille. Toinen kokous seurasi toista, ja vilkasta kirjeenvaihtoa pidettiin yllä sekä maaseudun looshien ja jäsenien että Skand. Osaston ylisihteerin kanssa. Vihdoinkin oli kaikki valmiina — myöskin tervehdysadressi taiteilija Beda Nybergin valkoiselle silkille maalaama, joka Suomalaisen Osaston puolesta oli jätettävä Annie Besantille sinä päivänä kuin hän antaisi vahvistuksen Seksktionillemme, — ja lokakuun 17 p:nä saatoin yhdessä muutamien muitten teosofien kanssa lähteä matkalle Tukholmaan. Yhdessäolo Mrs.

¹⁾ Jonka minulle suosiillisesti on ilmottanut kotimainen astrologimme „Uraniel“.

Besantin seurassa oli minulle todelliseksi virkistykseksi. Pitempi kahdenkeskinen keskustelu hänen kanssaan loi kirkasta valoa moneen teosofista liikettä koskevaan seikkaan, jota paljon olin miettinyt. Tässä ei kuitenkaan sovi syventyä personallisiin asioihin ja sentähden vain mainitsen, että tarvittava määrä uusia suomalaisia jäseniä kirjoitettiin Skand. Osaston matrikkeliin ja diplomit heille annettiin lokak. 19 p:nä, että Annie Besant allekirjotti looshikirjat lokak. 21 p:nä ja että looshit samana päivänä järjestyivät eri Sektsioniksi, jonka säännöt presidentti hyväntahtoisesti tarkasti ja hyväksyi.

Lokakuun 21 p:nä 1907 antoi siis presidentti vahvistuksensa Teosofisen Seuran Suomalaiselle Osastolle ja sen seitsemälle looshille eli paikallisyhdistykselle, jotka olivat:

Vågen Helsingissä,
Kalevala Helsingissä,
Atra Helsingin Söörnäisissä,
Kalervo Oulunkylässä,
Sampo Viipurissa,
Etsijä Kurikassa,
Sarastus Nokiolla,

joiden jäsenluku samana päivänä oli yhteensä 155 henkilöä.

Ja vasta nyt alkaa varsinainen Sektsionimme vuosikertomus.

Ensinnäkin on mainittava kaksi huomattavampaa kokousta, jotka viime vuonna pidettiin, toinen marraskuun 17 p:nä, toinen joulukuun 15 p:nä.

Marraskuun 17 p:nä — Teosofisen Seuran perustamisen vuosipäivänä — oli aamupäivällä Suomalaisen Osaston julkinen vihkimysjuhla polyteknikkojen talossa, Antink. 29, ja illalla omassa huoneustossa kokous jäseniä varten. Juhlassa oli yli viisisataa henkeä ja esitelmiä pitivät suomen ja ruotsin kielellä ylisihteeri, tohtori Nino Runeberg ja rouva Martti Humu. Varsinaisen juhlatunnelman antoi kumminkin ihana soitto, jonka muutamat Kajanuksen orkesterin jäsenet suorittivat, mutta etenkin mieltäylentävä laulu, jonka esitti neiti Ida Mobergin harjottama ja johtama teosofinen laulukunta¹⁾. Ohjelmamme koko soitannollisen puolen oli järjestänyt tämä

1) Tämän laulukunnan synnystä y. m. kerrotaan siinä suomalaisen teosofisen liikkeen historiassa, joka on liitettyinä vuosikertomukseen.

etevä jäsenemme, joka tällöin myöskin ensi kerran esitti kaksi uusinta sävellystään, nim. „Rauha“ orkesterille ja „Hymni“ Alcesten sanoilla köörille ja orkesterille. Juhla teki varmaankin kaikkiin läsnäoleviin ylevän vaikutuksen. Illalla taas kokoontuivat jäsenet omaan huoneustoomme, missä ylisihteri piti esitelmän, jäsendiplomit ja looshikirjat jaettiin ja tervehdyksiä esitettiin. Maaseutujäseniä näkyi kokouksessa Viipurista, Turusta, Forssasta, Iisalmesta ja Kaajanista tulleita. Tervehdyssähkösanoma saapui Nokialta.

Joulukuun 15 p:nä teki hallinto ensimmäisen yrityksen erään tuuman toteuttamiseksi, joka tarkoitti teosofien ja muiden maailmankatsomusten kannattajain lähentämistä toisiinsa. Hallinto oli kutsunut teologian tohtori Erkki Kailan puhumaan Teosofiselle Seuralle. Tohtori Kaila suostui mielellään kutsuun, mutta niin hyvää yhteistunnetta kuin hallinto oli toivonut ei saatu aikaan. Tämä riippui kenties pienestä väärinkäsityksestä. Hallinto oli suunnitellut kaksi vaihtoehtotusta: kutsutun pitäisi joko puhua teosofiasta esim. arvostellen sitä tahi sitten omasta maailmankatsomuksestaan. Edellisessä tapauksessa seuraisi esitelmää keskustelu, jälkimmäisessä tapauksessa tekisivät läsnäolijat kysymyksiä, joihin puhuja voisi vastata. Tohtori Kaila piti mielenkiinnolla seurattua esitelmän, missä hän esitti käsityksensä teosofiasta. Se keskustelu, joka nyt seurasi, ensiksi hänen toivomuksestaan ylisihterin kanssa, näytti kuitenkin hämmästyttävän kunnioitettavaa vierasta, koska hän selitti, että oli luullut saavansa vastata kysymyksiin. Tunnelma tästä aleni eikä mistään suoranaisesta kokouksen tuloksesta voinut ollut puheutta. T:ri Kaila kiitti kuitenkin lopulla siitä inhimillisestä kohtelusta, jota hänelle oli osotettu, eikä aivan ilman seurauksia sittenkään ollut tämä ensimmäinen yritys. Ylioppilasyhdistys Prometeus on niinkuin tunnettu seurannut esimerkiksi ja toimeenpannut yleisen keskustelun sovinto-opista, jolloin t:ri Kaila on kysymyksen pohjustanut.

Esitelmistä puhuttaessa sopii tässä vuosikertomuksessa mainita, että ne suomenkieliset esitelmät, joita nyt seitsemän vuoden ajan on pidetty joka sunnuntaiamu (lukuunottamatta kesäkuukausia viime vuosina) on jatkettu Teosofisen Seuran turvissa samalla säännönmäisyydellä tässäkin huoneustossa. Puhujina ovat esiintyneet tavalliset: V. Palomaa, Martti Humu ja Pekka Ervast. Kuulijoita on esitelmissä käynyt runsaasti. Ylisihteri on sitäpaitsi Seuran jäseniä varten viime vuonna pitänyt neljä suomalaista esitelmää keskiviikko-

illoin. Näitä esitelmiä on tänä vuonna jatkettu ja ne ovat muodostaneet yhtenäisen sarjan aineesta „paha ja sen voittaminen“.

Kokouksessaan syyskuun 16 p:nä päätti teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen hallinto tarjota liikkeen, jota alusta asti on hoidettu yhteisomaisuutena, Osaston hallinnon huostaan osaksi sillä perusteella, että Kustannusliikkeen hallinnon useimmat jäsenet myöskin olivat Osaston hallinnon jäseninä. Osaston hallinto selitti suostuvansa ottamaan liikkeen johdon käsiinsä ja päätöksen hyväksyi T. S:n jäsenet yleisessä kokouksessa.

Yksi uusi paikallisyhdistys perustettiin viime vuonna, ensimmäinen Suomalaisen Osaston turvissa. Lokakuun 13 p:nä piti yliopp. V. Valvanne Turussa suomalaisen esitelmän noin 80 hengelle. Esitelmän jälkeen nostettiin kysymys paikallisyhdistyksen perustamisesta ja ylisihteerin käydessä Turussa paluumatkallaan Ruotsista toteutui tuuma ja suomalainen paikallisyhdistys „Aura“ perustettiin 18 jäsenestä. Yhdistyskirja annettiin marraskuun 17 p:nä.

Uusia jäseniä liittyi Seuraan melkein joka päivä ja niiden luku, joka Osaston ensimmäisenä päivänä lokak. 21 p:nä oli ollut 187, oli vuoden lopulla eli 31 p:nä jouluk. 1907 noussut 281:een, joista 170 miestä ja 111 naista.

Marraskuun 22 p:nä jätti hallinto Keisarilliseen Senaattiin anomuksen Osaston sääntöjen vahvistamiseksi. Vastausta ei ole tähän vielä tullut ja näyttää siltä kuin Senaatti odottaisi uutta yhdistyslakia, ennenkuin se ottaa tämänlaisia asioita käsiteltäväksi. Koska kuitenkin arm. Manifestissä marraskuun 4 p:ltä 1905 Suomen kansalle on myönnetty yhdistymisvapaus, ei näytä olevan esteitä Osaston vapaalle ja julkiselle toiminnalle.

Nyt on meidän vain luotava silmäys paikallisyhdistyksemme toimintaan viime vuoden 70 päivän ajalla.

Helsingin paikallisyhdistys Vågen. Perustavassa kokouksessa lokak. 13 p:nä 1907 otettiin yhdistyksen nimeksi „Vågen“ ja valittiin sen ensimmäiseen johtokuntaan seuraavat viisi henkilöä: Herman Hellner, puheenjohtajaksi, Nino Runeberg, varapuheenjohtajaksi, Signe af Hällström, sihteeriksi, Hellevi Stenbäck, rahastonhoitajaksi, Albert Backman, viidenneksi jäseneksi, jotka kaikki jäsenet vielä ovat paikoillaan. Sitte kun „Vågen“ täten oli päässyt alkuun ja yhdistyskirja sille oli jätetty marrask. 17 p:nä 1907, on yhdistyksellä ollut vain yksi kokous, nim. jouluk. 1 p:nä 1907, jolloin yhdistys juhlallisesti

vihittiin ja jäsenkirjat jaettiin uusille Seuran jäsenille, jotka olivat Vågeniin liittyneet ja silloin olivat läsnä. Sitäpaitsi tarkastettiin ja hyväksyttiin ehdotus yhdistyksen säännöiksi (jotka säännöt ylisihteeri sittemmin on tarpeellisesti oikaistuna hyväksynyt ja noudatettavaksi vahvistanut). Ne Vågenin jäsenistä, joilla siihen on ollut halua ja aikaa, ovat tavallisesti saapuneet niihin kokouksiin, joita Teosofisen Kirjaston kannattajat ovat pitäneet joka torstai-ilta, ja heidän kanssaan keskustelleet teosofisista kysymyksistä. Tällöin on etupäässä tutkittu Annie Besantin kirjaa „Den uråldriga Visdomen“ siten, että kukin ensin kotonaan on lukenut siitä määrätyn sivun, jonka jälkeen „läksy“ kokonaisenaan on torstai-iltana luettu julki ja kysymyksiä sen johdosta tehty ja mielipiteitä esitetty. Näin syntynyt keskustelu on useinkin ollut vilkas ja valaiseva. Koska yhdistys vasta varsin vähäisen ajan (kuukauden) on varsinaisesti ollut olemassa, ei siinä enempää ole ehditty toimia.

Helsingin teosofisen yhdistyksen Kalevalan vuosikertomus. Pöytäkirjuri, herra V. Palomaa, kirjotti helmikuun 10 p:nä seuraavasti: „Syysk. 15 p. 1907 pidettiin T. S. suomalaisen osaston kolmas eli varsinainen perustava kokous, johon osanottajia oli saapunut kaukaa maaseudultakin. Kun seuraavan lokak. 21 p. oli osastolle saatu virallinen vahvistus T. S. presidentiltä, alottivat Osastoon kuuluivat yhdistykset, niitten joukossa tämäkin, jonka vuosikokousta nyt olemme tulleet pitämään, virallisen toimintansa. Mutta ennen virallisen vahvistuksen saapumista kokoontui tämä yhdistys jo useamman kerran järjestämään asioitaan. Tiedettiin, että vahvistus aikanaan saataisiin.

Yhdistyksemme ensimmäinen varsinainen kokous pidettiin syysk. 22 p. 1907. Silloin valittiin yhdistyksen johtokuntaan m. m. lisähenkilöitä erästä tarkotusta varten.

Luonnollisesti oli yhdistykselle saatava nimi. Tehtiin useampia ehdotuksia. Martti Humu ehdotti, että yhdistys nimitettäisiin Kalevalaksi, perustellen ehdotustaan sillä selvityksellä, että Suomen kansan suuremmoista maailmankatsomusta esitetään Kalevalan teoksissa, joka sisältää yhtä suuria, vertauskuvien peittämiä totuuksia kuin muutkin n. s. pyhät kirjat, joitten avainten löytäminen on osa teosofian suuresta tehtävästä. Tämä ehdotus hyväksyttiin ja yhdistys päätettiin nimittää „Helsingin teosofiseksi yhdistykseksi Kalevalaksi“.

Lokak. 12 p. pidetyssä Kalevala-yhdistyksen kokouksessa keskusteltiin ajasta, jolloin yhdistys säännöllisesti kokoontuisi. Useammista eri aika-ehdotuksista hyväksyttiin maanantai-ilta klo 1/2 8. Ikäänkuin yhteisestä sopimuksesta on kokouksen alkamisaika kuitenkin lykkäytynyt klo 8:aan. Samassa kokouksessa päätettiin, että Kalevala-yhdistys pitää joka kuukauden ensi maanantaina n. s. virallisen kokouksen, jolloin etupäässä käsitellään yhdistyksen taloudellisia kysymyksiä.

Näitä päätöksiä noudattaen on maanantaisin klo 8 illalla kokoonnuttu tähän huoneeseen.

Tavaksi on tullut alottaa kokous lyhyellä esitelmällä, jonka sisällyksestä sitten on keskusteltu. Edellisessä kokouksessa on joku jäsen vapaaehtoisesti tarjoutunut seuraavassa kokouksessa pitämään esitelmän, toisin sanoin pohjustamaan jonkun aineen, josta sitten muut jäsenet, kun puhuja on pohjustuksensa päättänyt, ovat puheenvuoroa käyttäen saaneet lausua oman mielipiteensä.

Mainitussa kokouksessa tehtiin sellainenkin ehdotus, että yhdistyksen jokaisen jäsenen olisi pakko vuoronsa tullen pitää tällainen pohjustus. Mutta tämä ehdotus ei saanut kannatusta. Pidettiin sopimattomana teosofien kesken käyttäällä tällaista enempää kuin muutakaan pakkoa.

Monesta eri kysymyksestä on näissä kokouksissa keskusteltu. Onpa ollut pari tapausta, jolloin kuukauden ensi maanantaina ei kenelläkään ole ollut esitettävänä mitään taloudellista tai muodollista asiaa. Kokous on silloin yksinomaan omistettu aatteellisille kysymyksille. Näissä tapauksissa ei myöskään ole pidetty pöytäkirjaa enempää kuin yleensä niinä maanantai-iltoina, jotka eivät ole olleet kuukauden ensi maanantaita.

Kalevala-yhdistys on syysk. 22 p:stä pitänyt 5 virallista kokousta, joitten päätöksistä on tehty pöytäkirja. Kaikkiaan on näistä virallisista kokouksista tullut 17 pykälää pöytäkirjaa.

Kalevala-yhdistyksessä on nykyään 89 jäsentä.“

Sörnäisten paikallisyhdistys Atra. Atra, joka perustettiin 12 p. lokak. 1907, ei ole sanottavasti toiminut. Syy lienee siinä, että ne 8 jäsentä mitä yhdistykseen perustettaissa liittyi — mikä luku ei ole siitä kasvanut — ovat katsooneet tarpeettomaksi toimia itsenäisenä yhdistyksenä, koska jäsenet voivat ottaa osaa Helsingin kaupungin „Kalevala“ looshiin kokouksiin.

Alussa yhdistys kyllä piti kokouksia yksityisten jäsentensä luona, sitten teosofien huoneustolla (kaikkiaan kymmenkunta kertaa), joissa luettiin milloin „Omatunto“-lehteä, milloin „Teosofian avain“ teosta ja keskusteltiin luetun johdosta.

Oulunkylän paikallisyhdistys Kalervo. Sihteeri kirjoittaa: „Tästä paikallisyhdistys Kalervon ensimmäisestä toimintavuodesta ei ole paljon sanottavaa, koska sen toiminta ei ole vielä ollenkaan suuntautunut ulospäin. Tähän saakka on näet tehty työtä enemmän jäsenten keskinäisen ymmärtämisen aikaansaamiseksi. Yhdistys alkoi toimintansa lokak. 14 p:nä 1907, jolloin oli perustava kokous. Senjälkeen on kokouksia pidetty joka torstai, paitsi joulukuun ajalla jolloin joulukiireiden tähden ei monellakaan jäsenellä olisi ollut tilaisuutta käydä niissä. Jäsenluku oli vuoden lopussa 9 henkilöä. Kokouksia oli kaikkiaan 8. Yhdistyksen virkailijoina kuluneena vuotena olivat: Martti Humu, puheenjohtajana, Eemeli Turunen, varapuheenjoht., E. Happonen, rahastonhoit., ja J. A. Tukiainen, sihteerinä.“

Viipurin paikallisyhdistys Sampo. Esittäessäni pääpiirteet tämän huomattavan teosofisen looshin toiminnasta viime vuonna, annan puhevuoron yhdistyksen kirjurille, lääninsihteerille V. Suhoselle. Herra Suhonen kirjottaa minulle tammikuun 23 p:nä: „Teosofinen maailmankatsomus ei ole vielä kauan julkisen yhdistyksen tai seuran kannattamana meillä Suomessa saanut vaikuttaa; mutta kuitenkin voipi jo ilolla havaita sen saaneen suhteellisesti paljon aikaan. Tosin eivät teosofiset aatteet saapuneet meidän maatamme vallottamaan vasta silloin, kun meillä perustettiin Suomalainen Osasto: ne ovat jo monia vuosia sitä ennen huomaamatta valmistaneet yksityisten kesken pohjaa, jolle nyt toivomme kykenevämmä teosofian ihanan temppelin aikaa voittaan rakentamaan. Mitä tulee kotikaupunkiimme Viipuriin, niin on täälläkin löytynyt yksityisiä — luullakseni noin 4—5 — jotka ovat omaksuneet teosofian tarjoaman ikuisen viisauden ja jotka ovat pysyväiseksi muistomerkiksi työstään jättäneet meille perinnöksi arvokkaan, noin satakunta nidosta käsittävän teosofisen kirjaston. Sivistryksemme keskukselta — Helsingistä — oli viime vuosina silloin tällöin käynyt täällä joku teosofian esitaistelija esitelmillään tutustuttamassa halullisia ikuisen totuuden ihaniin oppeihin. Seurauksena tästä sekä salassa tapahtuvasta että julkisesta kylvöstä oli, että 10 päivänä helmikuuta 1907, jolloin V. Palomaa Helsingistä oli saapunut tänne luennoi-

maan, täällä teosofisten aatteiden elähyttämät liittyivät yhteen eri yhdistykseksi nimellä „T. S. Suomalaisen Osaston Viipurin paikallisosasto“. Sittenkun V. Palomaa oli nim. sanotun päivän illalla pitänyt esitelmän Kansakoulun juhlasalissa ja esittänyt teosofisen yhdistyksen perustamista, alkoi noin $\frac{1}{2}$ 9 aikaan nimien merkitseminen, mikä aika siis lie-nee katsottava paikallisosastomme syntymähetkeksi, ja ker-tyi jäseniä siinä tilaisuudessa kokonaista 50. Seuraavana sunnuntaina, saman kuun 17 p:nä, pidettiin sitten Kohosen kahvilassa ensimmäinen kokous, jossa yhdistyksen virkailijoiksi valittiin: puheenjohtajaksi Aug. Öhberg, varapuheenjohta-jaksi J. Naukkarinen, kirjuriksi V. Suhonen ja rahaston-hoitajaksi O. Mölsä. Kokoontua päätettiin vastaisuudessa kerran viikossa. Huoneusto saatiin saman kuun lopulla vuokratuksi Merkur-Liitolta Pajakadun varrella, missä sitten tähän saakka on kokoonnuttu. Yhdistyksen taloudellisen puolen tasapainossa pitämisestä huolehtimaan valittiin $\frac{7}{3}$ edellämäinittujen virkailijain lisäksi rouvat Lydia Mölsä, Hulda Silander ja Lydia Suhonen. Siten oli siis yhdistys saatu toimintakykyiseksi ja alkoikin se työnsä suurella in-nostuksella ja hartaalla toivolla menestymisestä. Kun kyke-neviä opettajia ja ohjaajia kuitenkin puuttui, niin oli jäsen-ten pakko enimmäkseen turvautua kaikille saatavina oleviin opettajiin — kirjoihin, joista luettiin palasia ja yritettiin innostuttaa toisiamme luetun johdosta keskustelemaan. Pääs-tyämme näin hyvään alkuun halutti meitä luonnollisesti kuulla Suomen teosofisen liikkeen alkuunpanijan, kirjailija Pekka Ervastin omasta suusta meille kalleiksi käyneitä to-tuuksia. Tehtyä pyyntöämme noudattikin veli Ervast ystä-vällisesti ja saapui maaliskuun 25 p:nä tänne sekä piti eri aineista Kansakoululla 4 esitelmää, joista yhden ruotsiksi. Ne herättivät nähtävästi paikkakunnallamme suurta innos-tusta ja avasivat varmaan monen silmät näkemään, missä „totuus“ on löydettävissä. Kuulijoita oli 1:ssä esitelmätilai-suudessa noin 400 ja lisääntyi niiden luku kerta kerralta niin että viimeistä esitelmää kuulemassa oli yli 700 henkeä s. o. Kansakoulun juhlasali ääriään myöten täynnä. Pääsy-maksu kaikkiin esitelmiin oli vapaaehtoinen. Kertyneistä tu-loista lahjotti Ervast yhdistyksellemme 30 markkaa, jotka päätettiin käyttää kirjojen hankkimiseen. Entiseen tapaan hiljaa ahertaan saavuimme niin keväeseen, jolloin hajaan-nimme kesän sulosta nauttimaan ja sulattelemaan talven kuluessa saatuja vaikutuksia. Syksyllä $\frac{15}{9}$ perustettiin sit-

ten lopullisesti Helsingissä T. S. Suomalainen Osasto julkisesti toimimaan. Siihen liittyi meidän yhdistyksemme tietysti paikallisosastona. 29 p:nä samaa kuuta hyväksyttiin pääkortteerista paikallisosastollemme saapunut sääntöehdotus ja ristittiin paikallisosastomme säännöillä varustettuna nyt julkisuuteen astuessaan uudestaan, saaden nimekseen: Viipurin teosofinen yhdistys Sampo. Alkusyksystä jatkui sitten yhdistyksen toiminta samaan tapaan kuin edellisenäkin talvena. Mutta kun sellaiset kokoukset, kadotettuaan uutuu- den viehätöksensä, alkoivat tuntua ikävyyttäviltä, niin päätettiin yhdessäolomme saattamiseksi eloisammaksi ja jäsenten kehittämistä silmällä pitäen kutakin kokousta varten valita 2 jäsentä, joiden tuli seuraavaan kokoukseen valmistaa jotain ja se siellä sitten esittää. Huomattavasti onkin tämä tehnyt kokoukset vilkkaammiksi ja ehkä osanotonkin niihin runsaammaksi. Kun sitten vielä alettiin saada jäljennöksiä Pekka Ervastian Helsingissä pitämistä esitelmistä, joita täällä on yhdistyksessä luettu ja 2 julkisestikin esitetty, niin ei voi olla tunnustamatta, että yhdistyksen toiminta on melko- lailla elpynyt ja tullut monipuolisemmaksi. Vielä on mai- nittava eräästä juhlatilaisuudesta, jonka yhdistyksellemme valmisti kirjailijatar rouva Martti Humu saapumalla pyyn- nöstämme pitämään täällä 3 luentoa Kalevalasta. Nekin onnistuivat erinomaisesti ja tekivät kauniin kansallisepok- semme ilmieläväksi sekä innostivat varmaan sitä tutkimaan monen sellaisenkin, joka tähän saakka oli pitänyt sitä jou- tavana loruna ja mielikuvituksen tuotteena. Lopuksi vielä pari sanaa musiikista. Kun huoneustossamme on ollut käy- tettävänämme pianino ja yhdistyksessämme on parikin sen käyttäjää niin on kokouksissa saatu silloin tällöin — ja viime aikoina säännöllisesti — antaa sen sävelille tilaisuus- den koettaa jalostavaa vaikutustansa yhdistyksemme jäseniin. Laulupuoli ei ole tähän saakka ollut valitettavasti toimin- nassamme edustettuna, mutta nyt näyttää siltä kuin onni meitä siinäkin suhteessa alkaisi suosia. Meillä on nimittäin paraillaan syntymässä lauluseurakin — sekakuoro — joka ensimmäiset säveleensä kaiuttaa meille ehkä jo tänä päivänä.

Tällainen on kaikessa lyhykäisyydessään kerrottuna tuon maailmaa parantamalla mullistamaan aiotun maailman- katsomuksen kulku ollut paikkakunnallamme. Hiljaista on se ollut, mutta varmaa vaikka hidasta edistymistä on siinä ehdottomasti havaittavissa. Se antakoon meille rohkeutta edelleenkin uskomaan teosofian voittokulkuun ja innostakoon

meitä itsekutakin osaltaan toimimaan sen hyväksi niin kuin hän parhaiten taitaa. Elähyttäköön meitä tieto, ettemme ponnistele yksin, vaan että tukenamme ovat Mestarit, jotka tämän ihanan, oikean veljesrakkauden ja ikuisen elämän lähteelle vievän liikkeen ovat alkuunkin panneet.“

Kurikan paikallisyhdistys Etsijä. Esimies kirjottaa: „Teosofinen liike on mennyt täällä niinkuin muuallakin hiljalleen eteenpäin. Tämän kirjottaja sekä pari kolme muuta henkilöä löysivät kohta kuin ensimmäiset suomenkieliset teosofiset kirjoitukset tänne saapuivat, niistä selvän ja järki-peräisen maailmankatsomuksen, ja näin ollen muodostui meidän kesken henkinen side, vaikka emme silloin vielä rohjennet toivoa mitään paikallis-yhdistystä. Kirjotin kuitenkin V. Palomaan tänne, jolloin hän ehdotti perustettavaksi paikallisyhdistyksen, ja ilmaantuikin jäseniä 7 henkilöä.

Kokoonnuimme sitten huhtikuulla ja päätimme maksaa 3 mk. jäseneltä vuosittain yhteiseen rahastoon, jolla voitaisiin pitää kirjastoa yllä. Kirjoja onkin ostettu mitä sitte on ilmestynyt, ja omasta puolestani ennen ostamani lahjotin yhteiseen kirjastoon. Näin kului kesä, kokoonnuimme silloin tällöin keskustelemaan aikojen viisaudesta, kunnes syyskuun 29 p:n kokouksessa virallisesti muodostimme Kurikan paikallisyhdistyksen. Puheenjohtajaksi valittiin M. Virtanen, kirjuriksi S. Hallberg ja rahastonhoitajaksi ja kirjastonhoitajaksi S. Levula. Huonon kelin ja jäsenten hajanaisuuden takia ei meillä sen jälkeen ollut tilaisuutta kokoontua ennen kuin joulukuun 26 p:nä, jolloin m. m. esimies luki ääneen Helsingistä tilattu esitelmä. Päätettiin vastedes kokoontua joka toinen sunnuntai.“

Nokian paikallisyhdistys Sarastus. Esimies, maisteri M. Stark kirjottaa: „Sen jälkeen kun Omassatunnossa v. 1906 oli ollut kirjoituksia siihen suuntaan, että Teos. Seuran Suomalainen Osasto olisi perustettava, heräsi muutamissa täkäläisissä Omantunnon lukijoissa ajatus paikallisyhdistyksenä liittyä sanottuun Osastoon niin pian kuin sellainen perustetaan. Tämä ajatus toteutui vihdoinkin asianharrastajain syysk. 29 p. 1907 pitämässä kokouksessa, jolloin Nokian paikallisyhdistys muodollisesti perustettiin ja yhdistyksen virkailijat valittiin. Loppu vuotta 1907 kului pää-asiallisesti järjestymispuuhissa ja työsuunnitteluissa, niin että varsinainen yhdistyksen tarkotusta vastaava työ tuskin alulle saatiin. Varsinaisia kokouksia on päätetty pitää kerran kuukaudessa sekä ylimääräisiä niin usein kuin katsotaan tarpeelliseksi. Kokouksia on pidetty yhdistyk-

sen jäsenten luona. Yhdistyksen hyväksi kannettava jäsenmaksu määrättiin 3 markaksi, joka suoritetaan joko kertamaksuna taikka 25 pennin erissä kuukausittain. Yhdistyksen perustamisen jälkeen on siitä 1907 vuoden ajalla eronnut kaksi jäsentä: Väinö Hurme ja Väinö Virtanen. Kokouksessa joulukuun 8 p. valittiin useista nimiehdotuksista yhdistykselle nimi *Sarastus*. Esitelmää v. 1907 ajalla on pidetty kaksi, jotka esimies on kirjottanut, ja joku yhdistyksen jäsenistä ääneen lukenut. Edellinen esitelmä, „teosofisesta maailmankatsomuksesta“ luettiin kokouksessa lokak. 8 p. Kummallakin kertaa keskusteltiin luetun johdosta. Yhdistyksen vuosikokouksessa jouluk. 22 p. valittiin entiset virkailijat uudelleen: nim. esimieheksi allekirjottanut, kirjuriksi J. Louhivaara ja rahastonhoitajaksi A. Koskinen. Samassa kokouksessa esitti allekirjottanut suullisesti „muutamia lehtiä raamatun tekstin historiasta“ Viktor Rydbergin mukaan. Toveri Koskinen alusti keskustelukysymyksen: „Miten meidän tulee rakastaa jumalaa ja lähimmäistämme?“ Lopuksi alotti allekirj. puheluserjan „käytännöllisestä itsekasvatuksesta“, puhuen tällä kertaa totuuden rakkauden kehittämistä jokapäiväisessä elämässä. Kummankin esityksen johdosta keskusteltiin.

Turun paikallisyhdistys Aura. Aura alotti toimintansa lokakuun 31 p:nä. Sen jäsenluku oli alkaessa 16 ja joulukuun 31 p:nä 18. Kokouksia on pidetty joka maanantai, joissa on luettu „Teosofian avainta“ ja luetun johdosta keskusteltu. Kokouksissa on ollut saapuvilla keskimäärin puolet jäsenistä. Teosofinen harrastus on paikkakunnalla aivan alulla, ja osaksi jarruttaa harrastusta teosofisen kirjallisuuden vaikeatajuisuus. Tämä tekee, että seura vähälukuisena ei voi pitää omaa huoneustoa.

Pekka Ervast.

T. S. S. O:n Ylisihteeri.

3) Vuosijuhla.

a) *Iltaseurustelu 14 p:nä.*

Vuosijuhlan voidaan katsoa puolivirallisesti alkaneen sillä vaatimattomalla veljeyisseurustelulla, johon Seuran jäseniä oli kutsuttu lauantai-illaksi 14 p:nä klo 6. Mikonk. 11.

Täällä aluksi tuttavallisesti keskusteltiin pienemmissä ryhmissä. Sitten Pekka Ervast asettui salin keskelle istumaan ja alkoi yksinkertaisesti jutella läsnäoleville, jotka heti kääntyivät tarkkaavasti kuuntelemaan. Hän viittasi siihen, kuinka uskonnollisissa seurakunnissa, lahkoissa ja kirkollisissa piireissä saattaa vallita niin ihmeen harras ja lämmin yhteinen tunne-elämä. Se on jotain kaunista ja hyvää, mitä puuttuu maailman meluisilta joukoilta. Mutta kuitenkin samalla tuollaisissa uskonnollisissa piireissä huomataan aivan vastakkaisia tunteita heidän suhteessaan ulkopuolellaan oleviin. He halveksivat, tuomitsevat ja katsovat kauhulla kaikkia, jotka eivät ole heihin liittyneet, kaikkia jotka ajattelevat ja uskovat toisin kuin he. Tämä johtuu siitä, että he eivät ole kehittäneet järkeänsä vaan ainoastaan viljelleet tunne-elämäänsä. He luulevat yksin olevansa totuuden perillä ja arvelevat, että kaikki muut vaeltavat pimeydessä pahan tiellä ja kadotukseen menossa. Tämä on heillä erehdyksenä, jonka me teosofeina näemme, vaikkakin tunnustamme heidän henkisen pyrkimyksensä. Sellaiset, jotka oltuaan tällaisissa uskonnollisissa piireissä sittemmin ovat tulleet ajattelevammiksi ja vapaamielisemmiksi, ja tutustuneet teosofiaan, sanovat joskus, että teosofien yhdyskunta on hengeltään kylmä ja laimea. Siellä ei voi muka herätä veljellistä tunne-elämää, koska siihen voi tunkeutua kuinka ristiriitaisia aineksia tahansa. Sentähden kunkin täytyy vetäytyä itseensä ja harrastaa teosofian tutkimista ainoastaan järkensä avulla. „Mutta minusta tuntuu“ — sanoi puhuja — „kuin tämä ei ensinkään pitäisi paikkaansa. Vaikka meidän seurassamme todellakin vallitsee vapaus ja monenlaiset eri virtaukset viihtyvät yhdessä, niin siinä kuitenkin silti saattaa olla ja on yhteinen veljeydentunne, joka pysyy vahvana ja elävänä yläpuolella eroavaisuuksien ja personallisten mielialojen. Kaikki tunnemme olevamme yhtä ja tekevämme työtä samojen ihanteitten puolesta. Henki on yhtä vaikka muodot ovat monenlaisia.“

Tämän jälkeen kehottamalla kehoitettiin maaseudun edustajia lyhyesti lausumaan joukun tervehdyksen kukin ja näin saatiinkin kuulla useampia innostuttavia pieniä puheita. „Kauniista Karjalasta“ lausui tervehdyksen Vuorenjuuri. Lahden teosofien puolesta puhui rouva Ruuskanen ja Kotkan vastaperustetun „Väinölä“-yhdistyksen puolesta Kalkia, vilkkaasti ja elävästi. Simpanen puhui Kalervon puolesta

ja Turja edusti Atraa. Lopuksi puhui Kalevalan puheenjohtaja Aaltonen.

Kaikki puhujat lausuiivat ilonsa siitä, että vihdoin on Suomeenkin syntynyt Teosofinen Seura, jossa totuudenetsijät yhdessä voivat kehittää itseänsä ja tehdä mitä voivat totuuden valon levittämiseksi. „Kuinka kipeästi koskee sydämeeni“, vakuutti eräskin puhuja, „kun tahtoisin huutaa koko maailmalle ja sanoa, mitä on totuus, mutta kun he eivät kuitenkaan käsitä sitä, täytyy olla vaiti ja odottaa, että heidän aikansa tulee, tai että itse paremmin osaan selvittää.“

Kahdeksan jäljissä hajautuivat osanottajat tästä vaatimattomasta mutta mieltä lämmittävästä seurustelutilaisuudesta.

b) *Julkinen kokous uusmaalaisten talolla sunnuntaina*
15 p. k:lo 1.

Vaikka pääsylippuja tähän kokoukseen oli myyty ainoastaan yksityistä tietä, oli suuri sali täynnä harrasta ja innostunutta yleisöä, kun teosofinen laulukööri neiti Mobergin johtamana astui lavalle ja kaiutti muutamia lauluja orkesterin säestyksellä. Ensimmäinen laulu oli neiti Mobergin säveltämä hymni: „Kas kuin taivas valkeneepi tuolla“.

Sitten astui puhujalavalle herra A. Aaltonen puhumaan „totuuden etsimisestä“. Hänen puheensa pääsisältö oli seuraava:

Me teosofit nimitämme itseämme totuuden etsijöiksi. Edellyttäisikö tämä nimitys sitä, että kaikki muut, joilla on toisenlaiset näkökannat, eivät olisikaan totuuden etsijöitä? Ei suinkaan. Me maailmankatsomuksemme nojalla tahdomme löytää totuuden kaikkialta ja ennen kaikkea omasta itsestämme, mutta emme mitenkään moiti niitä, jotka tahtovat totuuden löytää jostakin erityisestä tieteen haarasta tai jostakin yksityisestä uskontomuodosta. Kaikkina aikoina historian kuluessa on osittaisesti ilmaantunut ne samat totuudet, joita me nyt kannatamme ja joita jokainen ihminen voi löytää omasta itsestään.

Mutta jos tutkija itsepintaisesti väittää, ettei mikään muu voi olla totuutta kuin mikä silmällä voidaan havaita, niin hän on yksipuolinen, ja samaten, jos hän luulee koko totuuden olevan jollakin erityisellä ajalla tai jossakin erityisessä muodossa ilmaistuna.

On taasen sellaisia, joille leipäkysymys on totuuden etsimisen päätarkotus. Heidän mielestään ei tarvitse haaveilla mitään muuta. Mutta ovatko he menneet omaan itseensä ja vakavasti kysyneet: tahdonko minä totisesti ainoastaan tätä, että vatsani olisi täysi? Se joka nykyisenä sekasörrön aikana tahtoo löytää totuuden, hän astu-

koon metelistä syrjään ja menköön omaan itseensä kysyen: onko minussa itässä niitä samoja vikoja, joita vastaan taistelen? olenko itse jollakin tavoin syyppää niihin ilmiöihin, joita vastaan tunnen katkeruutta? Jos köyhälistön taistelu on sitä, että toinen paavi kukisteetaan, jotta toinen nostettaisiin sijalle, niin se on hukkatyötä.

Ihminen ei tule autetuksi sillä totuudella, jota hän ei löydä omasta itsestään. Vaikka hän lukisi kuinka monet vieraskieliset teokset filosofiasta ja uskonnosta ja maailmanhistoriasta, niin ei se häneen vaikuta, jollei hän ole samoja ilmiöitä kokenut itsessään. Eikä myöskään oppitieto voi hänen sieluansa lämmittää ja saattaa sopuisointuiseksi. Kun lapsi hellän äidin turvista on lähtenyt ulos maailmalle, voi hän kyllä löytää lämmintä ja ruokaa ja suojaa muuallakin, mutta se ei voi koskaan korvata sitä rakkautta, sitä harmoniaa, sitä iloa, mitä hän tunsi omassa kodissaan. Sitä lapsuuden rauhaa hän aina ikävi ja halajaa takaisin.

Joka tahtoo totuuden löytää, hän kasvattakoon itsensä sellaiseksi, että hän itessään voi totuuden nähdä.

Soittokunta — muutamia taiteen ystäviä hra G. A. Dahlströmin johdolla — soitti nyt pianon säestyksellä muutamia kappaleita, jonka jälkeen puhui tohtori E. Selander ruotsinkielellä seuraavaan tapaan:

„Vapaasta tahdosta.“ En aio perusteellisesti tarkastella kysymystä, onko ihmisellä vapaa tahto vai ei. Kokemus sanoo minulle, että voin kohottaa käteni ja liikuttaa sitä mielin määrin. On siis käytännöllisesti katsoen olemassa ainakin jonkunlainen vapaa tahto. Tahdon nyt puhua muutamista vastaväitteistä, joita usein tehdään vapaata tahtoa vastaan.

Sanotaan, että en paljon asioita, joita en voi tehdä: en voi liikuttaa oikeata korvaani, en puhua kiinankieltä j. n. e. Mutta enpä myös järkevänä olentona sellaista tahdokaan, koska tiedän sen mahdottomaksi nyt, jollen siihen käännä harrastustani. Ensimmäinen vastaväite vapaasen tahtoon nähden on se, että ulkonaiset, yhteiskunnalliset, valtiolliset, kansalliset y. m. olosuhteet eli „karma“ voivat vapaan tahdon tykkönään tehdä mitättömäksi. Mutta eikö se silti ole ollut olemassa, vaikkei sen vaikutus ole tullut täysin ilmeiseksi? Jos nostan käteni, on se painolain vastustamista, tahtoni on siis voima. Samaten elämässä, kun tahto ponnistelee ulkonaisia oloja vastaan, on siinä vastakkaisten *voimain* vaikutusta. Nyt tiedämme jo fysiikasta, että eri voimat eivät koskaan häiritse toisiansa vaan tasottavat toisensa määrättyjen lakien mukaan. Jos kappaletta joku voima kulettaa kolme dcm. oikeaan ja toinen voima samassa ajassa 1 dcm. vasempaan, siirtyy kappale kaksi dcm. oikeaan. Jos soutaja kulettaa venettä eteenpäin 2 m. sekunnissa, niin hän kulkiessaan myötävirtaa pääsee sekunnissa 4 m. eteenpäin, jos otaksutaan, että virran voima on 2 m. sekunnissa. Jos hän taas soutaa vastavirtaa, näyttää siltä kuin hän seisoi samassa paikassa, mutta jos hän itse katsoo vettä, kulkee se samalla vauhdilla ohi, kuin jos hän soutaisi myötävirtaa. Siis hänen tahtonsa ei ole voitettu vaan se on yhä vaikuttava voima. Jollei hän näkisi rantaa, luulisi hän kulkevasa hyvää kyytiä eteenpäin.

Niinpä elämässäkin monasti näyttää kuin joku ihminen ei saisi mitään aikaan kaikilla ponnistuksillaan. Mutta tämä vain siltä näyttää välinpitämättömälle sivultakatsojalle. Pyrkijällä voi olla paljon voimia vastassansa ja todellisuudessa hän voi olla menossa hyvää vauhtia eteenpäin.

Toinen vastaväite: statistiikka näyttää, että suunnilleen yhtä monta ihmistä joka vuosi tekee itsemurhan, unohtaa panna postimerkin kirjeesensä, rikoksia tapahtuu jotenkin yhtä monta j. n. e. Siis on muka turha taistella tällaisia luonnon järkähtämättömiä lakeja vastaan. Mutta tämä samanlaisten ilmiöiden säännönmukainen uusiutuminen on juuri ominaista, mitä korkeammalle ihmiskulttuuri kohoaa. Jos aamulla menen ulos k:lo 8, näen etupäässä koulunuorisoa ja opettajia; jos menen k:lo 9, näen perheenmäntiä ja palvelijattaria; k:lo 10 tapaan virkailijoita j. n. e. Jos opettaja määräajalla saapuu kouluun, ei tämä suinkaan osota vapaan tahdon puutetta, päinvastoin. Papualaisneekerille olisi ääretön tahdonponnistus olla esim. veturinkuljettajana, jonka toimitus tapahtuu täsmällisen tarkasti. Samaten tapaturmien säännönmukaisuus on helposti käsitettävissä. Jos ammutaan maaliin, sattuu vain yksi ja toinen kuula keskelle: muut hajautuvat ympäri maalitalun. Ja kummallista kyllä ne hajautuvat niin säännöllisesti joka suunnalle, että jos maalitaulu poistettaisiin, se voitaisiin seinään jäljentää yksinomaan luotien tiheydestä laskien.

Otan kolmannen vastaväitteen. Oppineet sanovat, ettei tahdon vapaus ole sopusoinnussa voiman eli energian pysymisen kanssa, joka on luonnon johtavia lakeja. Sanotaan, että kun on rakennettu maailmankaikeus, on siinä määrätty summa voimaa, energiaa. Jos tahto voisi tehdä jotain työtä, toisi se jotakin uutta lisää tähän voimain varastoon, mutta tämä sotii voiman pysyväisyyttä vastaan. Mutta katsokaamme taasen esimerkkiä soutamisesta. Siinä niinkuin kaikessa tahdon työssä ei tahto ole työtä suorittanut vaan ainoastaan antanut viimeisen impulsin aivoille, ja aivojen ja koko ruumiin energialla tapahtuu teko. Tahto ikäänkuin yhdistää ja johtaa jo ennestään ole-massa olevia voimia.

Puhuja ei kuitenkaan tällä esityksellään ollut tahtonut asettua kumpaisellekaan kannalle itse puolestaan.

Kun taas välillä oli saatu kuulla soittoa, puhui ylisih-teeri Pekka Ervast suomenkielellä seuraavaan tapaan:

Veljet ja sisaret! Me voimme Teosofisessa Seurassa ja teosofisessa liikkeessä huomata saman ilmiön kuin uskonnollisissa liikkeissä, nim. että teosofian lipun alle samoinkuin uskontojen piiriin kokoon-tuu erilaisia ihmisiä. Kokoontuu ihmisiä ei ainoastaan eri kansakun-nista ja roduista vaan myös eri yhteiskuntaluokista ja eri mielipiteit-ten ja periaatteitten kannattajia. Tiedämme, että kirkkoon kokoontuu ihmisiä, jotka muuten ovat sängen erilaisessa yhteiskunnallisissa ase-massa. Ja siellä, kirkon helmassa he tuntevat jonkunlaista sisäistä veljeyttä. Samaten mekin kokoomme teosofian ympärille ihmisiä kai-kista yhteiskunnan kerroksista. Ja kuitenkin tämä ei ole mikään utopistinen liike, joka saavuttamatonta veljeyttä olisi toteuttavanaan. Emme suinkaan luulottele itsellemme eikä muille, että veljeys, jota kaikki kansat ihanteena katselevat, meillä olisi toteutettuna tai että

voisimme luoda aivan uuden yhteiskunnan. Ihmiskunnan veljeys on ihanne, jota kaikki ihmiset tavoittelevat, ja niin mekin. Me uskomme siihen, että kaikki ihmiset ovat veljiä sisäisesti, kaikki samasta Isästä lähteneet ja siis Jumalan edessä samanlaisia, mutta me uskomme myös, että ihmiskunnan veljeys ulkonaisessa maailmassa on toteutettavissa vasta tulevaisuudessa, siinä tulevaisuudessa, jossa ihmiskuntaa on tullut opettamaan suurempia, viisaampia olentoja. Uskomme näet, että kaikki elämä tulee sisästäpäin. „Henki se on joka eläväksi tekee.“ Kaikessa fyysisessä elämässä täällä maan päällä on jotain henkeä ja elämää takana, ja me ihmiset olemme onnettomia vain siitä syystä, ettemme osaa toteuttaa sitä sisäistä tarkotusta, joka kulloinkin on maailmassa takana. Onnettomuutemme ei siis johdu siitä, ettemme osaa toteuttaa sitä, mikä meille on mahdotonta.

Me teosofit uskomme ihmiskunnan henkiseen johtoon, joka aina näyttäytyy, kun jotakin uutta on maanpäällä luotava. Tämä yhteiskunta, sellainen kuin se nyt on, vaillinaisen, puutteellisen, sekun on alkuaan suurten ihmiskunnan opettajien alkuunpanema. Elämme nyt n. s. viidennessä rodussa ja sen luojat olivat viisaita Mestareita, adepteja, jotka esiintyivät kuninkaina, lainsäätäjinä, pappeina ja perustivat yhteiskuntamuodon tällaiseksi kuin se nyt on.

Ja me uskomme, että uusi yhteiskuntamuoto on luotavissa vasta silloin kun tulee uusi opettaja, uudet suuret johtajat, joiden tehtävänä on panna alkuun kuudes juurirotu. Silloin vasta näytetään, millainen on oleva se uusi yhteiskunta, joka uudella tavalla on tekevä ihmisten elämän onnelliseksi.

Mutta kuinka ihmiset voivat olla onnellisia tässä viidennessä juurirodussa? Siten että he noudattavat niitä tarkotuksia, jotka ovat näiden yhteiskuntamuotojen takana. Mitään tykkönään uutta ja pyryväistä emme voi vielä luoda.

Sentähden teosofian neuvo ei ole mitään haaveellista hapuromista, vaan se sanoo juuri, kuinka voimme olla onnellisia, nyt, tällä hetkellä. Se ei viittaa sellaiseen aikaan, jolloin joskus olemme saavuttaneet jonkun kaukaisen tutkuvan. Me voimme nyt olla onnellisia, jos kukin täytämme tehtävämme. Ja mikä on tehtävämme tässä rodussa? Se on lausuttu sanalla dharmia. Ihminen voi olla onnellinen tässä juurirodussa, jos hän tutkii itseään ja saa selville, mikä on hänen dharmansa eli tehtävänsä. Ja hän huomaa, että vaikka hän sisäisesti voi olla samanlainen kuin kaikki muut ihmiset, niin ulkonaisesti, ruumiillisesti ja koko persoonallisessa ilmauksessaan hän ja kaikki muut ihmiset ovat erilaisia. Ja sentähden se työnjako, joka yhteiskunnassa vallitsee, on viisasten ihmisten alkuunpanema. Me ihmiset olemme sisäisesti yhtä, mutta persoonallisuuksina erilaiset. Jokaisella on joku tehtävä, joku paikka elämässä. Ja jos kukin teemme velvollisuutemme sillä paikalla, jolla olemme, silloin totisesti olemme onnellisia, sillä tämä on juuri meille jumalallisen viisauden a ja o.

Niinkauan kuin olemme nuoria eikä meillä ole paikkaa elämässä, on tehtävämme katsoa ympärillemme ja etsiä: mitä minä olen ja mitä voin tehdä ja mikä työ on minulle aiottu? Näin kysyen totisesti jokainen ihminen huomaa, että jokin työ hänelle sopii paremmin kuin joku toinen, ja jos hän silloin luottaa omaan itseensä ja epäitsekänsä totuudennäkemykseensä ja koettaa viimeiseen asti täyttää velvollisuutensa, niin hän on yhtä onnellinen kuin se vanha ihminen, joka jo on jossakin varmassa suhteessa ja asemassa. Ja hän huomaa, että tämän viidennen rodun aikana viisauden ydin ja pohjasävel on se,

että teemme sen, mihinkä olemme kutsutut, ja vähitellen vapaudumme niistä siteistä, jotka meitä kiinnittävät tähän näkyväiseen maalliseen elämään. Vasta kun olemme tämän tehneet ja oppineet kaikessa täyttämään velvollisuutemme, ilmenee meille, että vielä on olemassa joku korkeampi ja suurempi elämä, mutta se ei silloin ole itsestä onnea ja nautintoa vaan se on elämä, jossa emme ainoastaan tee velvollisuutemme vaan teemme vielä enemmän. Tuossa korkeammassa elämässä, jonka voimme nähdä sielumme silmään edessä, me uhraudumme. Emme saa enemmän nautintoja vaan enemmän kärsimyksiä. Ja sentähden me ihmiset tutkikaamme itseämme ja kysykäämme: teenkö kaikessa mitä voin velvollisuuteni ja voinko astua eteenpäin siihen elämään, jossa tehdään enemmän kuin mitä vaaditaan.

Kun vielä oli saatu kuulla säveltäjä O. Merikannon soittavan pianolla erään Sibeliuksen kappaleen ja teosofisen lauluköörin herra Merikannon säestämänä laulavan „Dies iræ“ nimisen osan Mozartin Reqviemistä, loppui kokous kellon lyödessä kolme.

c) *Illanvietto 15 p:nä.*

Niinkuin vuosijuhlan kutsumuksessa oli mainittu, valmistivat ruotsalaisen „Vågen“-looshin jäsenet kokouksen osanttajille illanvieton teenjuontineen sunnuntai-illaksi. Kun Teosofisen Kirjak. ja Kust.:liikkeen vuosikokous, joka pidettiin k:llo 5—8, oli päättynyt, lähtivät jäsenet N. M. K. Y:n talolle Vuorik. 17, jossa heitä kohtelias isäntäväki lämpimästi tervehti. Tilavassa ja aistikkaassa, kirkkaasti valaistussa huoneustossa sijottuivat kaikki pian pöytien ympärille ja veljellinen seurustelu alkoi. Tämä ilta muodostui todella ihmeellisen tunnelmarikkaaksi. Kaikkein kasvot loistivat iloa ja veljellistä herttaisuutta; kaikki tunsivat olevansa kuin kotonaan, saman perheen keskuudessa, ruotsalaiset niinkuin suomalaiset, ylhäiset niinkuin alhaiset. Erikielisyyden vaikeudet voitettiin helposti hyvällä tahdolla. Kaikki painostava tunnelma oli poissa ja ilma ikäänkuin väreili juhlatunnetta, jossa samalla oli vakava henkinen pohjasävel.

Illan kuluessa saatiin kuulla kööriltä muutamia lauluja. Kamreeri Hellner piti ruotsinkielellä puheen, jossa hän lausui ilonsa siitä, ettei teosofian enää tarvitse Suomessa arkailleen pilleksiä vaan saa avoimesti tehdä tärkeitä työtään. Monet kyllä vain uutuuden viehätyksestä liittyvät Seuraan, mutta eroavat sitten, kun huomaavat teosofisen elämän vaati-

van työtä ja lujaa siveellistä ponnistusta. Näille tahtoi puhuja lausua muutamia neuvon sanoja. Teosofia on vielä uusi eikä tarjoa tarkkoja selvityksiä totuuden tien löytämiseksi. Pyrkijä hämmentyy kuullessaan erilaisia ohjeita ja viittauksia. Älköön hän silloin epäilystä säikähtäkö, sillä se karaisee pyrkimyksen intoa, mutta pitäköön epätoivon kaukana itsestään, sillä monta tietä vie Jumalan luo eikä tien laatu ole tärkeintä vaan totuuden kaipuun puhtaus ja voima. Edessä on aina hämäryys, mutta sielläkin on „pilvenpatsaassa“ Jumala.

Rouva Ellen Backman lausui tilaisuutta varten seipitämänsä runon. Rouva Gustafsson luki suomenkielellä ylevän tunteikkaan kertomuksen opetuslapsen mystillisestä kokemuksesta. Lopuksi puhui „Vägenin“ jäsenenä myöskin ylisihteeri muutamia sanoja, huomauttaen, kuinka suurta ja ihanaa elämä on. Meidän maallinen vaelluksemme on vain pieni katoova osa suuresta elämästä, jonka ensin osa vieteen autuaitten asunnoilla Deevakhanissa. Tämä taivaallinen ilo, johon tulemme kuoltuamme ja käytyämme astralisen puhdistuksen läpi, on niin valtaava, niin käsittämättömän hurmaava, että kun ihminen joskus maan päällä voi saada siitä pienen välähdyksen sieluunsa, on hänen sydämensä pakahtumaisillaan sen värähdyksistä. Kesän ihanin kukoistuskun maan päällä on mitätöntä verrattuna paratiisin autuuteen. Ja jokainen ihminen pääsee siitä osalliseksi, jokaisella on, niinkuin pyhässä kirjassa sanotaan, onnen maljansa, jonka jumalat täyttävät kukkuroilleen, sillä mikään muu ei estä ihmistä onnen lähteiltä kuin hänen kykenemättömytensä sitä tajuamaan.

Mutta kuitenkin, olkoon taivaallinen autuus kuinka suuremmoista, on olemassa jotakin vielä paljon korkeampaa ja suurempaa. Kun Mestari sanoo opetuslapselle: „Mene ulos maailmaan julistamaan totuutta ja — kärsimään!“ silloin tämän uhrauksen ja kieltäytyksen tehtävän edessä häipyä himmeäksi maan ja taivaan ilo ja nautinto, koko personallisen kolminaismaailman onni, ja silloin herää hänessä se elämä, joka on yläpuolella iloa ja surua, joka on suurinta nautintoa ja suurinta kärsimystä, mutta samalla „rauhaa, joka käy yli ymmärryksen“.

Tähän vakavaan säveleeseen päättyi ilta ja jäsenet erosivat kukin suunnilleen kellon jo yhtätoista lähetessä. Mutta seuraavina päivinä kuultiin monenkin läsnäolleen

sanovan, että viimeinen ilta oli jättänyt jälkeensä mitä ihanimman muiston, joka arkielämän työssä ja puuhissa vielä soi innostusta ja iloa.

V. H. V.

Lisäys vuosikokouksen pöytäkirjaan vuodelta 1908.

Teosofinen liike Suomessa.

Katsaus vuosiin 1891—1907.

Huomattava seikka on, että samana vuonna kuin Mad. Blavatsky muutti manalle, teosofinen aalto pyyhkäisi yli Suomen, ja että taas samana vuonna kuin eversti Olcott kuoli T. S. Suomalainen Osasto perustettiin.

1891. Ensimmäinen herätys. „Nya Pressen“ sisältää Mr. A. Fullertonin artikkelisarjan „Hvad är teosofien?“, jonka ruotsiksi on kääntänyt toimittaja J. F. Rossander Tukholmassa. Teosofista kirjallisuutta aletaan Suomessa myydä. Ensimmäiset suomalaiset jäsenet liittyvät T. S:aan.

1894. Suomessa on nyt noin 30 jäsentä kirjottautunut irtojäseniksi skandinavilaiseen T. S. Helsingiläiset jäsenet (luvultaan 12) kokoontuvat kevään varrella kahdesti kuukaudessa ja muodostavat lokakuun 14 p:nä yksityisesti „Helsingin teosofisen yhdistyksen“, jonka puheenjohtajana on arkitehti A. Wendell. Yhdistyksellä on kokouksia joka toinen sunnuntai talven kuluessa (1894—1895). Yksi kokous 2 p. jouluk. on myöskin ulkopuolisille avoinna.

1895. Myöskin Hankoon perustetaan epävirallinen paikallisyhdistys. Jäsenluku on Suomessa 40.

1896. Muutamat helsingiläiset jäsenet ehdottavat kirjelmässä muille, että perustettaisiin teosofinen kirjasto ja lukuhuone. Ehdotusta kannatetaan ja Kämpin hotellissa pidetyssä kokouksessa 15 p. syyskuuta asetetaan kolmimiehininen komitea hanketta toteuttamaan. Komiteaan kuuluvat kamreeri H. Hellner, prokuristi J. Backman ja yliopp. H. Silander.

1897. „Teosofiska Biblioteket i Helsingfors“ avataan 10 p. tammikuuta omassa huoneustossaan, Uudenmaank. 15, ja läsnäolevia lausuu tervetulleiksi kamreeri H. Hellner. Ruotsalaiset kirjastoesitykset alkavat; joka toinen sunnuntai puhuvat vuorotellen pitkin kevättä ylioppilaat Herbert Si-

lander ja Pekka Ervast; kuulijoita on 20—50 kenkeä. Herra N. Jalander pitää toukokuussa kaksi julkista esitelmää („Ihmisen kokoonpano“ sekä „Karma ja jälleensyntyminen“) Uusmaalaisen talolla. Kirjasto muutetaan kesäkuussa Maarink. 12, ja uudessa huoneustossa pidetään kokouksia joka torstai, jolloin luetaan Teosofian Avainta, keskustellaan ja pidetään esitelmiä. Teosofisella Seuralla on nyt jäseniä Suomessa yli 50. Joulukuun 11 p:nä perustetaan Helsingissä teosofinen keskusteluseura, jossa on 44 jäsentä (T. S:n jäseniä y. m.); puheenjohtajana toimistopäällikkö C. B. Federley. Vuoden kuluessa tavataan P. E:n artikkeleita sekä ruotsiksi Nya Pressenissä että suomeksi Päivälehdessä. Myöskin Uusi Kuvalehti Kuopiossa sisältää pari kirjoitusta A. S:lta. Painosta julaistaan „Teosofisk Uppslagsbok“, Pekka Ervastian laatima, tekijän kustannuksella.

1898. Säännöllisiä torstai-kokouksia pidetään Kirjastossa. Keskusteluseura kokoontuu kerran tai kahdesti kuussa. Teos. Kirjaston vuosikokouksessa 2 p. tammikuuta valitaan johtokuntaan kamreeri Hellner puheenjohtajaksi ja teknikot Alb. Backman ja H. Grönberg. Ruotsinmaalainen herra G. Ewerth pitää yhden („Elämän ja kuoleman arvotukset“) ja herra Pekka Ervast kaksi julkista esitelmää ruotsiksi („Teosofia uskontona“ sekä „Kuolemattomuus“) Uusmaalaisen talolla. P. E:n artikkeleita edelleenkin Nya Pressenissä ja Päivälehdessä. Painosta julaistaan „Teosofien som religion, två föredrag“, kirj. Pekka Ervast (ylipainos Humanitas-lehdestä) sekä „Den hemliga läran“ samalta tekijältä (ylipainos Nya Pressenistä). T. S:n jäsenten luku nousee 66:een. Kirjastosta annetaan yli 600 kirjallinaa.

1899. Valtiolliset routavuodet alkavat. Kirjaston torstai-iltoja jatketaan, mutta niillä on enempi yksityinen luonne. Painosta julaistaan „Johdantoa teosofiaan“, kirj. Annie Besant, suomentanut P. E., muutamien yksityisten asianharastajain kustannuksella. Kirjaston toimikunta valitaan entiselleen.

1900. Teosofinen lainakirjasto perustetaan Viipuriin. Helsingin kirjastolle valitaan entinen toimikunta. Torstai-iltojen kokouksia jatketaan.

1901. Kamreeri H. Hellner, Helsingin Teos. Kirjaston puheenjohtaja valitaan Tukholmassa Skandinavilaisen Sektion edustajaksi ja suomalaiseksi hallinnonjäseneksi. Tänä vuonna alkaa suomenkielinen teosofinen työskentely. Tammi-kuusta toukokuuhun ilmestyy viikkolehti „Uusi Aika“, joka

sisältää „teosofisia kirjeitä“ Pekka Ervastilta. Keväällä pitää P. E. kaksi julkista ruotsinkielistä esitelmää („Teosofian suhde nykyajan ihmisiin“ sekä „Teosofia ja kristinusko“) ja kaksi suomeksi työmiehille (samat aineet); syksyllä pitää sama puhuja vielä yhden suomenkielisen esitelmän Työväenyhdistyksessä. Toimittaja V. Palomaa, joka Uuden Ajan kautta oli voitettu teosofialle, alkaa säännöllisesti joka sunnuntaiaamu puhua Sörnäisten työväenyhdistyksen talolla. Jouluksi ilmestyy tekijän kustannuksella „Valoa kohti“, esitys teosofian opeista, kirj. Pekka Ervast. Kirja saavuttaa suomalaisessa yleisössä suosiota.

1902. Palomaa jatkaa säännöllisiä esitelmiään; kutsutaan myöskin puhumaan Kotkaan, Viipuriin ja Turkuun. Pekka Ervast kutsutaan syksyllä puhumaan Kouvolan nuorisoseuraan. Viikkolehti „Työmiehen Illanvietto“, joka syksyllä perustetaan, toimittajina A. B. Sarlin ja V. Palomaa, alkaa säännöllisesti sisältää artikkeleita teosofiasta V. P:lta sekä P. E:lta ja herättää paljon vastustusta työväen materialistisissa piireissä. Lokakuussa perustetaan „Valon aivot“ niminen komitea teosofisen kirjallisuuden hankkimiseksi suomen kielelle. Komitean ensimmäiset jäsenet ovat: O. Reinikainen, puheenjoht., A. Aaltonen, F. Sippola, S. Sampo, K. Henriksson, V. Palomaa, Pekka Ervast.

1903. Teosofinen kirjallisuuskomitea julkaisee ensimmäisen kirjansa „Omantunnon uskonto“, kirj. C. R. Sederholm, suomentanut Martti Humu. Kenraali Sederholm maksaa kirjan painokustannukset (1,000 kappal.) ja lahjottaa koko painoksen „Valon airueelle“, niinkuin rouva M. H. ilmaiseksi oli käännöksen tehnyt. Kahdessa viikossa myydään 700 kappaletta ja näin karttuneet varat ovat ensimmäisenä kustannuspääomana. Nyt julaistaan vuoden kuluessa lisäksi viisi kirjaa: „Uskonnosta ja elämästä“, kirj. Pekka Ervast, „Luonteen kasvatusta“, kirj. R. W. Trine, suom. P. E., „Kun usko petti“, kirj. P. E. sekä kirjoista „Omantunnon uskonto“ ja „Valoa kohti“ uusi painos. Palomaan lisäksi alkavat nyt myöskin Pekka Ervast ja Martti Humu vuorotellen puhua Sörnäisten Vuorelassa. Keväällä pitää P. E. kirjastossa ruotsinkielisiä esitelmiä, joiden tulot lankeevat suomalaiselle kustannuskomitealle. Ruotsalaiset kirjastokokoukset torstai-illoin, jotka koko ajan ovat säännöllisesti jatkuneet, tulevat nyt vilkkaammiksi ja eloisammiksi. Joulukuussa anoo P. E. lupaa suomalaiselle teosofiselle aikakauslehdelle nimeltä „Uutta Valoa“.

1904. Teosofisen Kirjaston vuosikokouksessa pitää puheenjohtaja, kamreeri Hellner huomattavan esitelmän „Kalevalasta teosofisena runoteoksena“. „Valon airut“, suomalainen kirjallisuuskomitea, pitää ensimmäisen vuosikokouksensa 31 p. tammikuuta. Kokouksessa on läsnä 250 henkeä ja ohjelmaan kuuluu esitelmää, soittoa ja laulua. Noin 800 markkaa kootaan suomalaisen kirjallisuuden hyväksi. Tänä vuonna julaistetaan C. W. Leadbeaterin „Teosofian ulkopiirteet“, suom. V. Palomaa, „Teosofia ja Teosofinen Seura“, Salainen oppi ja muita kirjoituksia“ sekä „Mitä on kuolema“, kaikki Pekka Ervastin kirjottamia. „Uutta Valoa“-lehdelle antaa epäyksen kenraalikuvernööri Bobrikoff vähää ennen kuolemaansa. Sörnäisissä jatkuvat esitelmät säännöllisesti joka sunnuntai paitsi kesäkuukausina. Keskiviikko-iltoin pidetään suomalaisia keskustelu- ja kysymysiltoja. Pyynnöstä pidetään siellä täällä maaseudulla esitelmää. Ruotsalaiset kokoontuvat myös kirjastoon torstai-iltoin, jolloin m. m. käydään Bhagavad Gitän läpi ja tulkitaan sitä. Marraskuussa anno Martti Humu lupaa „Omalletunnolle, Teosofiselle Aikakauslehdelle“. Kirjastosta otetaan lainoja n. 800.

1905. „Valon airueen“ toisessa vuosikokouksessa kootaan 600 mk. suomalaisen kirjallisuuden hyväksi. Vuoden kuluessa ilmestyy Annie Besantin „Jälleensyntyminen“, käänt. V. Palomaa, „Bhagavad Gitä eli Herran Laulu“, Franz Hartmanin saksalaisen käännöksen mukaan suom. Martti Humu, „Mistä tulen, mihin menen?“, kirj. Carl du Prel, suom. S. G—d, „Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa“, kirj. V. Palomaa, „Ajatuksen laki“, kirj. W. Atkinson, suom. Matti Kurikka, „Salatieteilijän sanakirja“, kirj. Pekka Ervast. Maaliskuussa saadaan lupa „Omalletunnolle“ ja toukokuussa ilmestyy ensimmäinen kaksoisnumero. Tilaajain luku nousee pian yli tuhannen. Syksyllä saa „Valon airueen“ rahaston- ja taloudenhoitaja F. A. Johansson komitealta toimekseen pyytää laillista vahvistusta „Teosofiselle Kirjakaupalle ja Kustannusliikkeelle“. Lokakuussa saadaankin vahvistus. Julkiset sunnuntaiesitelmät, keskustelu- ja kysymysillat sekä kirjaston torstai-illat jatkuvat niinkuin ennenkin. Esitelmää pidetään pyynnöstä eri paikoin maaseudulla.

1906. „Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen“ kolmas vuosikokous maaliskuun 4 p:nä. Kootaan 600 mk. Tänä vuonna ilmestyy „Buddhalainen katkismus“, kirj. H. S. Olcott, suom. P. E., „Omantunnon uskonto“, kolmas painos, „Teosofia ja Teosofinen Seura“, toinen painos, „Elämän ky-

symyksiä“, kirj. Tuntematon, „Astrologian järjellinen perusta“, kirj. A. H. Barley, suom. A. N. ja I. G., „Teosofian Avain“, kirj. H. P. Blavatsky, suom. V. H. V. Palomaan „Suku-puoliasia“ nimisen kirjan herättämien erimielisyyksien johdosta muutamat yksityiset ostavat koko painoksen takavarikkoon 7 vuodeksi. „Omatunto“ jatkuu, vaikka tilauksia vasta vuoden lopulla on kertynyt tuhanteen. Muu toiminta on entisellään. V. Palomaa tulee liikkeen matkapuhujaksi — kustannukset korvataan vapaaehtoisilla kuukausiavustuksilla — ja käypi monilla seuduilla ympäri Suomea, muutamain paikoin useammastikin. Helmikuussa päättävät muutamat asianharrastajat perustaa teosofisen laulukunnan, jonka ensimmäisenä johtajana on neiti Martta Lehtonen. Sittenkin keväällä tarjoutuu säveltäjätär neiti Ida Moberg tämän sekaköörin johtajaksi ja tarjoumus otetaan innostuksella vastaan. Kööri työskentelee ahkerasti ja esiintyy ensimmäisen kerran toukokuussa esitelmäkauden päättäjaisissä Sörnäisissä. Syksyllä hankkii kööri itselleen oman pianon jäsenten ja ulkopuolisten vapaaehtoisilla lahjoilla. Varojansa lisää kööri muutamia iltamia pitämällä. Marraskuussa päätetään julkisessa teosofisessa kokouksessa Helsingissä Suomalaisen Sektсионin perustaminen.

1907. T. K. ja K:liikkeen neljäs vuosikokous maaliskuun 3 p:nä. Kootaan 276 markkaa. Vuoden aikana julaistaan „Henkimaailman salaisuudet ja kuolemanjälkeinen elämä“, kaksi esitelmää, pitänyt P. E., „Enkelein lankeemus“, viisi esitelmää, pitänyt P. E., „Karman“, kirj. Annie Besant, suom. V. Palomaa, „H. S. Olcottin elämäntyö“, kirj. P. E., „Ihminen ja hänen ruumiinsa“, kirj. Annie Besant, suom. V. Palomaa. „Omantunnon“ tilausmäärä nousee taaskin vuoden lopulla tuhanteen. Muu toiminta jatkuu yhä niinkuin ennenkin. Palomaan matkavuosi päättyy maaliskuussa. Maaliskuussa ja syyskuussa pidetään taas kokouksia osastokysymyksen ratkaisemiseksi ja syyskuun 15 p:nä perustetaan lopullisesti T. S. Suomalainen Osasto.

Teosofisen Seuran tehtävät.

1. Muodostaa yleisen veljeyden ydin, katsomatta rotuun, uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai väriin.

2. Edistää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.

3. Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

Kaikkia, jotka haluavat tietoja Teosofisesta Seurasta, kehoitetaan kysymyksillään kääntymään seuraavien henkilöiden puoleen:

Amerikka: T:ri Weller van Hook; 103, State Street, Chicago, Ill., U. S. A.

India: Upendra Nath Basu, B. A., L. L. B.; Benares City.

Britannia: Miss Kate Spink; London, 28 Albemarle Street W.

Skandinavia: A. Zettersten; Sverige, Engelbrekts gatan 7, Stockholm.

Hollanti: W. B. Fricke; Amsterdam, 76, Amsteldijk.

Ranska: Ch. Blech; Paris, 59, Avenue de la Bourdonnais.

Italia: Prof. Ottone Penzig; Genova, 1, Corso Dogali.

Saksa: T:ri Rudolph Steiner; Motzstrasse 17, Berlin W.

Australia: W. G. John; Sydney, N. S. W. Hoskins' Buildings, Spring St. 37.

Uusi Seelanti: C. W. Sanders; Auckland, 37, His Majesty's Arcade.

Cuba: J. M. Masso; Apartada 365, Habana, Cuba.

Unkari: Nagy Deszo; VI Izabellastrasse 45, Budapest.

Suomi: Pekka Ervast; Åggelby.

SISÄLLYS:

1) Virallinen vuosikokous, <i>V. H. Valvanne</i>	siv. 1.
2) Vuosikertomus, <i>Pekka Ervast</i>	„ 9.
3) Vuosijuhla, <i>V. H. V.</i>	
a) Iltaseurustelu 14 p:nä	„ 30.
b) Julkinen kokous Uusmaalaisten talolla sun- nuntaina 15 p:nä klo 1	„ 32.
c) Illanvietto 15 p:nä	„ 36.
Liite: Teosofinen liike Suomessa	„ 38.



Hinta Smk. 2: —, 50 centiä.